

URUGUAY PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	15
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER.....	22
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER	25
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	31

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

Uruguay, Latin Amerika'da dıŐa açık uluslararası ticarete doğru gelişen ilk ekonomilerden biridir. 1991 yılında Uruguay, Arjantin, Brezilya ve Paraguay ile Güney Ortak Pazarını (MERCOSUR) kuran bir anlaşma imzaladı; bu anlaşma, serbest ticaret bölgesinden Ortak Pazara doğru ilerici bir entegrasyon süreci oluşturarak Uruguay ekonomisinin dıŐa açılmasını hızlandırmıŐtır.

Uruguay, en yüksek nüfus ve gelir düzeyi ile bölgenin merkezinde yer alması nedeniyle MERCOSUR içerisinde ayrıcalıklı bir konuma sahiptir. Uruguay'dan 1.500 km'lik bir yarıçap içinde 90 milyon kişi, endüstriyel ve tarımsal geliŐmenin büyük olduğu bölgelerde yođunlaŐmıŐtır. Uruguay, MERCOSUR kapsamında veya tek başına, MERCOSUR dışında diğer pazarlara tarife tercihi ile eriŐmesine olanak tanıyan bir dizi ticaret anlaŐmasına imza atmıŐtır.

Uruguay, yüksek kişi baŐı gelire ve istikrarlı demokratik kurumlara sahip küçük, açık bir ekonomidir. Gıda ihracatı ve turizme bağımlı olan ülke, iklim deđiŐikliđi nedeniyle deđiŐken emtia fiyatlarına ve kuraklık ve sel gibi aşırı hava olaylarına karşı savunmasızdır. Yenilenebilir kaynaklardan elde edilen yüksek enerji payı, enerji direncini artırmıŐtır.

EIU kaynaklarına göre, ülkenin reel GSYH büyümesinin 2025 yılında yavaŐlayacađı tahmin edilmektedir, çünkü reel maaŐlar ve istihdam daha düşük bir hızda da olsa artmaya devam edecektir. Devlet harcamaları da büyümeyi sürdürecektir. Arjantin'deki güçlü ekonomik toparlanma Uruguay'ın mal ve hizmet ihracatını artıracak, ancak Brezilya'daki (Uruguay'ın en büyük ihracat pazarı) yavaş büyüme bunu kısmen telafi edecektir.

Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Uruguay'ın ithalat ve ihracat rejimleri 19276 Sayılı Gümrük Kanunu'nda düzenlenmektedir.¹

İthalat Nasıl Yapılır? ²

- İthalatçının Vergi Genel Müdürlüğü (DGi), Sosyal Güvenlik Bankası (BPS) ve Devlet Sigorta Bankası (BSE) nezdinde aktif ve kayıtlı bir Şirketi (Tek Kişi, SA, SRL vb.) bulunmalıdır.
- İthalatçı bir Gümrük Müşavirinin (Uruguay Gümrük MüŐavirleri Birliği) hizmetini talep eder.
- Mercosur Ortak Nomanklatrnde (NCM) sınıflandırılmasından sonra, Ulusal Gümrük Müdürlüğü (DNA)'ne bağlı olarak tekabül eden tutara ilişkin vergi mutabakatı ile birlikte Tek Gümrük Belgesini (DUA) hazırlar ve gönderir.
- DNA (herhangi bir farklılık veya hata yoksa) ithalata karşılık gelen anlaŐmayı göndericiye iletir.

¹ <https://www.impo.com.uy/bases/codigo-aduanero/19276-2014>

² <https://www.cncs.com.uy/asesoria-comercio-internacional-como-importar>

- DUA, DNA tarafından kontrol edildikten ve anlaşma gönderici tarafından kabul edildikten sonra DNA, DUA'yı doğrular ve listeler. Aynı zamanda DNA, Uruguay Doğu Cumhuriyeti Bankası'nı (BROU) toplanacak her vergiye karşılık gelen tutarlar ve verilen DUA numarası konusunda bilgilendirir.
- Gönderici DUA kayıt numarasını aldıktan sonra, BROU'da ödemeyi yapar ve bu da karşılık olarak toplanan tutarı DNA'ya iletir.
- Gönderici, DNA'dan vergiler için ödenecek tutarı ve ilgili kontrol kanalının kararını alır.
- Yeşil: Kontrol yok (yalnızca işlemin ardından veya uygunsa bir doğrulayıcı tarafından doğrulanır)
- Turuncu: belgelerin kontrolü
- Kırmızı: malların ve belgelerin kontrolü
- DUA gümrükte basılır, mal girer ve gönderici ile ithalatçı tarafından imzalanması gereken bir beyannamenin yanı sıra Ticari Fatura, Konşimento, Menşe Şahadetnamesi, Paketleme Listesi ile söz konusu ürüne göre gerekli tüm belgelerle birlikte zarflanır.
- Mal, öncelikle duruma göre ANP'de veya havaalanında liman ücretleri (prosedüre özgü maliyetler) ödenerek gümrükten geçirilir.
- DUA "Gümrük Uygunluğu", malın atanmış gümrük kontrolörü tarafından incelenmesinin ardından verilir.

İhracat Nasıl Yapılır? ³

- İhracatçının Vergi Genel Müdürlüğü (DGI), Sosyal Güvenlik Bankası (BPS) ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (MTSS) nezdinde aktif ve kayıtlı bir şirketinin (Tek Kişi, SA, SRL vb.) bulunması gerekmektedir.
- İhracatçı, Tek Gümrük Belgesi'nin (DUA) oluşturulması için gerekli tüm belgeleri göndermesi gereken bir Gümrük Müşavirinin hizmetini talep eder: Proforma Fatura, Çeki Listesi ve Çıkış Araçları (Navlun).
- Gönderici, ihracat DUA'sını hazırlayarak yukarıda belirtilen belgelerle birlikte Ulusal Gümrük Müdürlüğü'ne (DNA) sunar. DNA, DUA'yı doğrular ve numarasını içeren bir mesaj gönderir.
- DUA yazdırılır, ihracat belgeleri zarflanır ve gönderici ile ihracatçı bir beyanname imzalar.
- DNA "kontrol kanalını" belirtir:
- Yeşil: kontrol yok
- Turuncu: belgelerin kontrolü
- Kırmızı: Belgelerin ve malların kontrolü.
- Mal ilgili sertifikalarla (nakliye şirketi tarafından alınan konşimento) birlikte sevk edildiğinde, ilgili tutarlar Banco de la República Oriental del Uruguay'a (BROU) ödenir. Daha sonra "Gümrük Uygunluğu" alınır.

Gümrük Tarifeleri

Uruguay öngörülebilir ve nispeten şeffaf bir tarife yapısına sahiptir. Dünya Ticaret Örgütü'nden elde edilen en son verilere göre, 2023 yılında tüm mallar için ortalama tarife %10,1'dir. Tüm tarifeler ad valorem'dir ve ithal edilen malın beyan edilen gümrük değeri (deniz taşımacılığı

³ <https://www.cnscs.com.uy/asesoria-comercio-internacional-como-exportar>

durumunda maliyet-sigorta-navlun) üzerinden hesaplanır. Uruguay tarafından en çok kayrılan ülke muamelesi uygulanmakta ve ticari anlaşmalardan kaynaklanan tarife tercihleri haricinde herhangi bir özel vergi uygulanmamaktadır.

Uruguay'ın tarife yapısı Mercosur'un Ortak Dış Tarifesine (CET) dayanmaktadır. Mercosur, sermaye malları, bilgi teknolojisi ve telekomünikasyon ürünleri de dahil olmak üzere CET'e çeşitli istisnalar tanımaktadır. Uruguay, Ulusal İstisnalar Listesi (Lista Nacional de Excepciones) kapsamında CET'e 225 istisna tanımakta ve kullanmaktadır. Mercosur kaynaklı ithalat (otomobiller ve sınırlı miktarda şeker hariç) 2000 yılından bu yana Uruguay'a gümrüksüz olarak girmektedir. CET istisnaları için Uruguay, ortak tarifeden daha düşük bir ortalama ithalat vergisi uygulamaktadır. Uruguay'ın Mercosur dışı mal ithalatı için uyguladığı ad valorem oranlar %0 (sermaye malları dahil bazı mal kodları) ile %35 (ayakkabı, şeker ve konserve şeftali dahil çeşitli kalemler) arasında değişmektedir.

2021 yılında Arjantin ve Brezilya, Mercosur üyelerinin ithalatına uygulanan CET'i %10 oranında azaltma konusunda anlaşmıştı. Ancak Uruguay bu hamleyi onaylamadı. Brezilya aynı yıl içinde ve 2022'de tarifeleri tek taraflı olarak %10 indirdi. Mercosur'un geri kalanı da 2022'nin ortalarında aynı yolu izledi ve Uruguay o yıl CET'i düşürme taleplerine boyun eğdi. İndirim, daha önce %2 oranında vergilendirilen ürünler için CET'in %0'a düşmesiyle sonuçlanırken, %4 ile %14 arasındaki tarifeler %10 oranında düşürüldü. %16 ile %35 arasındaki tarifeler etkilenmemiştir.

2023 yılında Uruguay'da, 2022 yılında kabul edilen CET değişiklikleri uygulanmaya başlamıştır. Bu, ulusal ithalat vergisi oranlarının (Tasa Global Arancelaria) %9,24'ten %8,27'ye düştüğü ve ithalat vergisinden muaf olan emtia kodlarının sayısının 2.869'a ulaştığı anlamına gelmektedir.

2022 yılında Uruguay ve Brezilya, serbest ticaret bölgelerinde üretilen tüm malların (otomobil ve şeker hariç) birbirlerinin pazarlarına gümrük vergisi olmadan girmesi konusunda da anlaşmıştır.

Mercosur'un büyük ortakları (Arjantin ve Brezilya) bloğun otomotiv politikasının (política automotriz) belirli yönlerini henüz tam olarak kabul etmedikleri için Uruguay her iki ülkeyle de kendi otomotiv ticareti anlaşmalarını müzakere etmiştir. Bu anlaşmalar otomotiv sektöründe serbest ticareti tesis ederken, yeni otomobil modelleri ve belirli kotalar için daha esnek menşekuralları da getirmektedir.

643/2006 ve 484/2007 sayılı Kararnameler, Arjantin hükümetinin benimsediği ekonomik kalkınma politikaları nedeniyle Uruguay'ın kendi sanayisiyle rekabet ettiğini düşündüğü Arjantin menşeli ürünlere ad valorem gümrük vergisi getirmiştir. Bu kısıtlamaya tabi olan ürünler Arjantin'in sanayiye teşvik rejimine sahip eyaletlerinde (Catamarca, La Rioja, San Juan ve San Luis gibi) üretilen ürünlerdir. Sanayi Bakanlığı sık sık istisnalar yapsa da, tarifeler Şubat 2025 itibarıyla halen yürürlükteydi. Ürünü veya girdilerini etkileyen ihracat vergileri %10'u aşanlar da tarife tabidir.

Uruguay'da HS Koduna göre gümrük vergileri farklılık göstermektedir. Belirli oranları kontrol etmek için (<https://www.uruguayxxi.gub.uy/en/information-center/article/tariff-system/>) üzerinden gümrük vergileri öğrenilebilmektedir.

İthalat Vergileri

Hemen hemen tüm mallar Uruguay'a ithal edilebilir, ancak bazı malların ÷lkeye girişi sağlık, bitki sağlığı, çevre koruma ve güvenlik nedenleriyle yasaklanmıştır (veya önceden izin alınması gerekmektedir). İthalat yasakları, kullanılmış otomobillerin yanı sıra otomobil ve motosiklet şasileri için de geçerlidir. Belirli malların ÷lkeye girebilmesi için teknik düzenlemelerin karşılanması gerekir. Devlete ait Ulusal Yakıt, Alkol ve Çimento İdaresi (ANCAP), ham petrol ithalatında tekele sahiptir.

İthalat işlemlerinin, tüm ithalat vergilerini toplayan Ulusal Gümrük Müdürlüğü ile yapılması gerekmektedir. Tüm ithalat prosedürleri Uruguay Gümrük Kanunu (19,276/2014 sayılı Kanun) tarafından düzenlenmektedir. İthalatçının tek vergi mükellefi numarası (registro unico tributario) herhangi bir ithalat işlemi için yeterlidir. İthalatçının vergi ve sosyal güvenlik yükümlölüklerinin yerine getirildiğini belgelemesi gerekmektedir. Tüm ithalat işlemleri gümrük komisyoncusu aracılığıyla gerçekleştirilir.

Anti Damping Kanunu (16,671/1994) ve 142/1996 sayılı Kararname, iç piyasada “normal değerin” altında satılan ithalatlara telafi edici vergiler getirmektedir. 142/1996 sayılı Kararname, Uruguay tarafından imzalanan ve anti-damping önlemlerinin uygulanmasına izin veren tüm uluslararası anlaşmaları düzenlemektedir. 2/1999 sayılı Kararname haksız dış rekabete karşı koruma sağlar. Bunlar ya (1) malların fiyatını uluslararası seviyeye yükselten “özel vergiler” uygulanarak ithalat tarifesinin artırılmasından ya da söz konusu ürüne ithalat kotasından oluşmaktadır. Yerli üreticilerin, ithal edilen malların doğrudan rekabet halinde olduğunu kanıtlamaları ve yerli üreticinin ciddi zararına neden olan ürünün ithalatında önemli bir artış olduğunu kanıtlamaları gerekiyor.

Özel bir organ (Danışma Komisyonu), mağdur tarafın isteği üzerine veya talebi üzerine şikayet hakkında karar verir. Ekonomi ve Maliye Bakanlıklarının temsilcilerini içerir; Dışişleri; Sanayi, Enerji ve Madencilik; Sığır, Tarım ve Balıkçılık; ve Planlama ve Bütçe Ofisleri. Haksız ticari uygulamalara ilişkin soruşturma 11 ayı geçemez; bu süre zarfında ithalat gümrükte tutulur.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kurallarına uygun olarak, asgari ithalat fiyatları 2003 yılında sona ermiş olmakla birlikte, yerel ayakkabı endüstrisini korumak amacıyla 251/2005 sayılı Kararname ile ayakkabı ithalatının ÷lkeye girmeden önce bir ithalat lisansı (ithalat başvurusu) yoluyla hükümet tarafından onaylanması gerektiği belirlenmiştir.

Bazı kimyasal ürünler, yağlar, kitap kağıtları, tekstil ürünleri ve lastikler gibi bazı mallar ithalat lisansı veya devlet onayı gerektirir.

Firmalar ithalat maliyetlerini hesaplariken genellikle liman ücretlerini dikkate alırlar. Bu ücretler, devlet tarafından işletilen Ulusal Limanlar İdaresi'nin (Administración Nacional de Puertos) tavsiyesi ile başkan tarafından belirlenir. Ücretler maliyet-sigorta-navlun değerinin %3-5'i oranında uygulanmaktadır.

Temmuz 2024'te Mercosur Menşe Rejimini (Regimen de Origen) güncellemiştir. Değişiklikler, ithalatçılar ve ihracatçılar için bürokratik süreçleri azaltarak ve “menşein kendi kendine beyan edilmesine” izin vererek üye ÷lkeler arasındaki ticareti basitleştirmeyi amaçlamaktadır.

İç Vergiler

Genel⁴

Daha çok DGI olarak bilinen Vergi Genel Müdürlüğü, Uruguay Ekonomi Bakanlığı'nın yetkili bir organıdır. Ülkenin iç vergilerinin idaresinden sorumlu yürütme birimidir.

Uruguay vergi sistemi, kaynak ilkesini uygulayan hem dolaylı hem de doğrudan vergileri içermektedir. Uruguay'da şirketlere uygulanan doğrudan vergiler esas olarak %25 oranında kurumlar gelir vergisini (IRAE) ve %1,5 oranında net değer vergisini (IP) içermektedir. Yalnızca Uruguay kaynağından elde edilen gelirden vergi alınır ve çifte vergilendirme anlaşmaları yürürlükte olmadığı sürece yurt dışında alınan vergiler için herhangi bir vergi kredisi verilmemektedir.

18.083/2007 sayılı Kanun, 15 düşük gelirli vergi ve muafiyeti ortadan kaldırarak ve %25 oranında birleşik bir kurumlar vergisi (impuesto a la renta de las actividades económicas) oluşturarak vergi sistemini basitleştirmiştir. Reform ayrıca transfer fiyatlandırma kuralları getirmiş, sosyal güvenlik katkı paylarını %7,5 oranında birleştirmiş, standart katma değer vergisini (impuesto al valor agregado-VAT) %23'ten %22'ye düşürmüştü ve indirimli KDV'yi (gıda ve ilaçlara uygulanan) %14'ten %10'a indirmiştir. Daha sonra yapılan reformlar, belirli banka ve kredi kartı işlemlerine uygulanan standart ve indirimli KDV'yi düşürmüştür.

Kurumlar vergisi, Uruguay toprakları içindeki faaliyetlerden elde edilen gelir üzerinden değerlendirilmektedir. Emeklilik fonu yatırımlarının yanı sıra biyoteknoloji ve bazı bilgi teknolojilerindeki araştırma ve geliştirme faaliyetleri de dahil olmak üzere bazı faaliyetler vergiden muaftır.

Bireylere uygulanan ana doğrudan vergi, Kişisel Gelir Vergisidir (IRPF). Uruguay'da ikamet eden bireylerin elde ettiği gelir üzerinden alınan kişisel, doğrudan ve artan bir vergidir. İkamet edenler, Uruguay'da bir takvim yılı boyunca 183 günden fazla kalan ve/veya ana merkezini veya faaliyet merkezini Uruguay'da kuran veya Uruguay'da ekonomik veya hayati çıkarları olan gerçek kişilerdir.

Ülkede daimi işyeri bulunmayan, mukim olmayan gerçek veya tüzel kişiler tarafından elde edilen Uruguay kaynaklarının geliri, Yerleşik Olmayan Gelir Vergisine (IRNR) tabidir. IRNR, gelir türüne göre %3 ile %12 arasında değişen oranlarda uygulanır.

Başlıca dolaylı vergiler arasında Katma Değer Vergisi (KDV) ve Özel Tüketim Vergisi (IMESI) yer almaktadır. Temel oran %22'dir ve minimum %10 oranı yalnızca belirli ürün ve hizmetlere uygulanabilir. Çoğu tarım ürününün ihracatında ve dolaşımında sıfır oran rejimi uygulanmakta ve bu sayede vergi kredisi geri ödenmektedir. 335/1996 sayılı Kararname, ithalatçıların katma değer vergisinin (KDV) bir kısmını peşin ödemesini gerektirmektedir. Peşin ödeme, malın gümrük değerinin (valor en aduana) ilgili gümrük vergilerine eklenmesiyle değerlendirilir. Standart %22 KDV oranına sahip ürünler için %10'unun peşin ödenmesi gerekmektedir. İndirimli %10 KDV oranını taşıyan ürünler için ise %3 peşin ödeme yapılması gerekmektedir.

⁴ <https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/quiero-invertir/guias-inversor/sistema-tributario/>

Çoğu malın (ithalat dahil) ve çoğu hizmetin (sigorta, kredi ve nakliye dahil) satışı, devri veya temlik katma değer vergisine (KDV) tabidir. Bu vergi her transferde ürünün tam fiyatı üzerinden alınır, ancak satıcı ödenen KDV'yi vergi iadelerinden düşer. Şirketler, ödenmesi gereken verginin tahminine dayalı olarak aylık avans ödemeleri yapmalıdır.

18.083/2007 sayılı Kanun, yurtiçi mal ve hizmet ticareti ile ithalat için geçerli olan KDV oranını %23'ten %22'ye (standart) ve %14'ten %10'a (indirilmiş) düşürmüştür. Reform ayrıca, aromalı ve uzun ömürlü süt, gaz yağı, sağlık hizmetleri, ayda 15 metreküpü aşan evsel su tüketimi, deniz ve hava yolcu taşımacılığı ve tütün ürünleri gibi daha önce muaf tutulan mal ve hizmetleri de dahil ederek standart KDV tabanını genişletmiştir. Daha sonraki reformlar, küçük kredi ve banka kartı işlemlerine uygulanan standart ve indirimli KDV'yi sırasıyla yüzde 1 ve 2 puan düşürmüştür.

İndirimli KDV'den yararlanabilecek ürünler arasında şunlar yer almaktadır: sokak aydınlatması için enerji tedariki, gıdalar (ekmek, tahıl, kahve, yenilebilir sıvı ve katı yağlar, balık, meyve ve sebze, et, makarna, pirinç, ev içi tüketim için tuz, sabun, şeker, çay ve yerba mate gibi), otel ve turizm hizmetleri, eczacılık ürünleri ve protez cihazlar.

KDV'den tamamen muaf mal ve hizmetler arasında tarım makineleri ve aksesuarları; tarımsal girdiler (resmi bir hükümet listesinde belirtildiği gibi); Devlet Sigorta Bankası (Banco de Seguros del Estado) tarafından gerçekleştirilenler hariç tüm banka işlemleri; tahviller, bonolar ve diğer menkul kıymetler ve bunlara tahakkuk eden faizler; kredi transferleri ve temlikler yer almaktadır; yakacak odun; döviz; süt (aromalı ve uzun ömürlü süt hariç); gazete, dergi, kitap ve eğitim materyalleri; petrol türevi yakıtlar; külçe veya sikke halindeki kıymetli madenler; gayrimenkul (ilk satışı hariç); kira; ve hem gelir hem de tarımsal faaliyetler vergisinden muaf olan borçlulara verilen banka kredilerinin faizleri. Aşağıdaki hizmetler de ihracat olarak kabul edildikleri için muaftır: uluslararası kongreler için otel kiralama, sinema ve televizyon için uluslararası yapımlara destek, Mercosur Genel Sekreterliği için hizmetler ve yabancı müşteriler için pazar araştırması bulunmaktadır.

Dahili spesifik vergi (impuesto específico interno), alkollü ve alkolsüz içecekler; kozmetik ve parfümler; yağlama yağları, yakıtlar ve diğer petrol türevleri (gaz yağı hariç); motorlu taşıtlar ve tütün, puro ve sigaralar dahil olmak üzere belirli malların ilk satışına değişen oranlarda uygulanan bir tüketim vergisidir.

Özel Tüketim Vergisi (IMESI), ihracat hariç olmak üzere belirli ürünlerin üreticisi veya ithalatçıları tarafından gerçekleştirilen ilk satın alımlarda uygulanmaktadır. Bu kategoriye giren başlıca ürünler akaryakıt, tütün, içecek, kozmetik ve otomobil olup, oranlar ilgili kaleme göre değişmektedir.

Uruguay'daki herhangi bir yatırımı değerlendirirken, ülkenin, diğer faydaların yanı sıra, yatırımcıların IRAE tarafından uygulanan gelecekte elde edilmesi beklenen gelirden yapılan yatırımı iskonto etmelerine olanak tanıyan geniş bir teşvik yelpazesine sahip olduğunu bilmekte fayda bulunmaktadır.

Net değer üzerinden alınan yıllık sermaye vergisi (impuesto al patrimonio) yerel şirketler, yabancı şirketlerin şubeleri ve yerleşik olmayan gelir vergisi (impuesto a la renta de no

residentes) ödeyen yerleşik olmayan şirketler için geçerlidir. Net değer, Uruguay'da bulunan, yerleştirilen veya ticari olarak kullanılan varlıkları içerir.

Net değer, varlıklar ile aşağıdaki indirilebilir yükümlülükler arasındaki farka göre belirlenir:

- Uruguay'da yerel olarak faaliyet gösteren bankalar ve finansal kuruluşlarla (kapalı yatırım ve güven fonları dahil) sözleşmeye bağlanan yıllık ortalama borçlar;
- Uruguay'ın üyesi olduğu uluslararası kredi kuruluşları, Kalkınma için Ulusal Şirket (Corporación Nacional para el Desarrollo), yabancı devletler ve yabancı kamu mali kuruluşları ile yapılan yıllık ortalama borçlar, eğer bu borçlar uzun vadeli üretken yatırımları finanse ediyorsa;
- İthalat hariç, mal ve hizmet tedarikçilerine olan borçlar;
- devlet dışı kamu kişileri tarafından tahsil edilen ödenmemiş haciz borçları;
- borsada ihraç edilen borçlar; ve
- Ulusal Kalkınma Ajansına olan borçlar.

Ülke dışında varlıklar veya muaf varlıklar olduğunda, indirilebilir yükümlülük, tüm indirilebilir borçlar ile muaf veya ülke dışı varlıkların tutarı arasındaki fark olarak belirlenir.

Net değer vergisi oranı, tüm tüzel kişiler (yerleşik olmayanlar da dahil olmak üzere şirketler gibi) için %1,5'tir. Düşük veya sıfır vergili ülkelerde veya yargı bölgelerinde yerleşik olan veya düşük veya sıfır vergili özel bir rejimden yararlanan kuruluşlar için istisnalar geçerlidir.

Net değer vergisi oranı, tüm tüzel kişiler (yerleşik olmayanlar da dahil olmak üzere şirketler gibi) için %1,5'tir. Vergi oranının %3 olduğu düşük veya sıfır vergilendirmenin olduğu ülkelerde veya yargı bölgelerinde ikamet eden veya düşük veya sıfır vergilendirmenin olduğu özel bir rejimden yararlanan kuruluşlar için istisnalar geçerlidir.

Birleşik kurumlar vergisine (impuesto a la renta de las actividades económicas) ve tarımsal ürün transfer vergisine (impuesto a la enajenación de bienes agropecuarios-IMEBA) tabi olan şirketler, bu vergiler için yaptıkları ödemeleri net değer vergi yükümlülüklerinin %50'sine kadar olan kısmından düşebilirler. IMEBA programı, enflasyona göre düzeltilmiş 2 milyon birimden (unidades indexadas-UI) daha az geliri olan ve 1.250 hektardan daha küçük arazisi olan tarım şirketleri için geçerlidir (Şubat 2025'te bir UI'nin değeri 6,2 Ps'ye eşdeğerdir).

Sermaye kazançları rutin olarak normal vergilendirilebilir gelir olarak değerlendirilir. Ancak bu tutar, Ulusal İstatistik Enstitüsü'nün (Instituto Nacional de Estadística) toptan eşya fiyat endeksine göre enflasyona göre ayarlanır. Mali zararların %50'sine kadar olan kısmı vergi amaçlı olarak beş yıl süreyle taşınabilir ve enflasyona göre düzeltilir. Birleşmelerden elde edilen kazançlar normal vergilendirilebilir gelir olarak değerlendirilir.

8.083/2007 sayılı Kanun uyarınca, ilişkili şirketler arasındaki bir sınır ötesi işlem, bağımsız şirketler arasındaki bir işlemle karşılaştırılabilir bir fiyata sahip olmalıdır. Uruguaylı bir şirket vergi cennetindeki bir şirketle sınır ötesi bir işlem gerçekleştirdiğinde, Genel Vergi Müdürlüğü (Dirección General Impositiva) bunu ilişkili şirketler arasında bir işlem olarak değerlendirecektir.

2022 yılında kabul edilen ve Mart 2024'te Ulusal Vergi Müdürlüğü kararıyla yürürlüğe giren 20.095 sayılı Kanun, yurtdışından pasif gelir elde eden çok uluslu grupların bir parçasını oluşturan tüm kuruluşların Uruguay'da vergi ödemekten kaçınmak için bu gelirin kaynağını kanıtlamak zorunda kalacağını belirtmektedir.

Faiz ve Temettü Vergileri

Yurt dışında yerleşik kişilere yapılan faiz ödemeleri, kredinin vadesine ve para birimine bağlı olarak %7 veya %12 oranlarında uygulanır. Bir vergi cenneti mukimine yapılan ödemeler için %25'lik bir oran uygulanır. Yurt dışında yerleşik kişilere ödenen temettüleri için genellikle %7 oranında stopaj vergisi uygulanmaktadır.

Telif Hakları ve Ücretler Üzerindeki Vergiler

Yerleşik olmayanlara ödenen telif ücretleri için %12 vergi uygulanmakta olup, bu oran bir vergi cennetinde yerleşik olanlara yapılan ödemeler için %25'e çıkmaktadır.

Çifte vergi anlaşmaları

Şubat 2025 sonu itibarıyla Uruguay 24 çifte vergi anlaşması (Belçika, Brezilya, Şili, Ekvator, Finlandiya, Almanya, Macaristan, Hindistan, İtalya, Japonya, Lihtenştayn, Lüksemburg, Malta, Meksika, Paraguay, Portekiz, Romanya, Singapur, Güney Kore, İspanya, İsviçre, BAE, İngiltere ve Vietnam) ve 14 vergi bilgisi değişimi anlaşması imzalamıştır.

Beyan

291/14⁵(Ekim 2014) ve 372/15⁶ (Aralık 2015) sayılı Kararnameler, 1 Ocak 2015 tarihinden itibaren başlayan mali yıllara ilişkin mali tabloların hazırlanmasına ilişkin düzenleyici birimde değişiklik yapmıştır. Bu standart, mali tabloların bazı alternatif yöntemler dikkate alınarak hazırlanmasını öngörmektedir.

Mali tabloların sunumu amacıyla, 103/991 ve 37/2010 sayılı Kararnameleri yürürlükten kaldıran 408/16⁷ sayılı Kararname Aralık 2016'da onaylanmış olup; yayımı tarihinden itibaren (Ocak 2017) sona eren mali yıllar için geçerlidir. Bu kural, bu Kararnamenin özel olarak gerektirdiği belirli kriterlerle birlikte, ilgili düzenleyici çerçevelerde tanımlanan mali tabloların sunumuna ilişkin kuralların uygulanması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Açık şirketler (hisseleri borsada işlem gören veya borsa aracılığıyla tahvil ihracı yoluyla halktan fon toplayan şirketler) için zorunlu muhasebe standartları ise Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarıdır.

Defter tutma

Tüm şirketlerin Ulusal Ticaret Siciline tescil ettirilmesi gereken aşağıdaki yasal defterleri tutması gerekir:⁸

- Günlük Defter: Şirketin tüm işlemlerinin kaydedildiği yerdir.
- Envanter defteri: Şirketin yılsonu bilançosunu oluşturan tüm başlıkların detaylandırıldığı yerdir.

⁵ <https://www.impo.com.uy/bases/decretos/291-2014>

⁶ <https://www.impo.com.uy/bases/decretos/372-2015>

⁷ <https://www.impo.com.uy/bases/decretos/408-2016>

⁸ <https://www.impo.com.uy/bases/decretos/540-1991>

- Mektup defteri: Şirketle ilgili yazışmaların bir örneğinin tutulduğu yerdir.

Benzer şekilde, kurumsal olma (SA) durumunda aşağıdaki kurumsal defterler zorunlu olacaktır:

- Toplantı tutanakları defteri.
- Yönetim Kurulu Tutanak Defteri.
- Pay Sahiplerinin Toplantılara Katılım Tutanak Defteri.
- Ödenmiş sermayesinin nama yazılı menkul kıymetler veya kayıtlı paylardan oluşması durumunda, sırasıyla Kayıtlı Menkul Kıymet Sicil Defteri veya Defter Kayıtlı Paylar Sicil Defteri tutulması zorunludur.

Diğer Vergiler

Gayrimenkuller belediye vergilerine tabidir. Örnek olarak, Montevideo'nun yıllık emlak vergisi, temizlik ve sokak asfaltlama için %10 ek ücretle birlikte değerlemenin %0,6-2'sidir. Montevideo departmanındaki kırsal gayrimenkuller, genellikle gerçek değerden daha düşük olan, devlet tarafından takdir edilen değeri üzerinden yıllık %1,25'lik tek tip bir vergiye tabidir. Montevideo belediyesi ayrıca gayrimenkulün takdir edilen değeri üzerinden aylık %0,1 oranında genel bir kamu hizmeti vergisi alır ve bu vergi gayrimenkul sahibi tarafından ödenir. İş yerleri, kamu hizmeti vergisi ile aynı oranda ek bir ticari vergi ve aylık bir temizlik vergisi ile karşı karşıyadır.

Gayrimenkul satışlarında hem satıcı hem de alıcı tarafından ödenen %2'lik bir emlak devir vergisi uygulanmaktadır. Kırsal mülklerin devri, alıcıların ödeyeceği %5'lik ek bir vergi oranı üzerinden değerlendirilecektir. İç piyasadaki sığır satışları %1 belediye satış vergisine tabidir. Sadece işlenmemiş derilerin ihracatı ihracat vergisine tabidir.

Birleştirilmiş kurumlar vergisi (impuesto a la renta de las actividades económicas) Uruguay'da yürütülen faaliyetlerden, satılan mallardan veya ekonomik olarak kullanılan haklardan elde edilen yıllık net gelire uygulanır.

17,453/2002 sayılı Kanun, yurtdışında yapılan ödemelerin aşağıdaki amaçlardan herhangi biri için olması halinde gelir vergisine tabi olduğunu belirlemiştir: telif haklarının ve sınai, ticari ve bilimsel bilgilerin kiralanması, kullanılması veya edinilmesi; sınai, ticari veya bilimsel ekipmanların kiralanması; ve her türlü danışmanlık veya müşavirlik hizmetleri.

Ticari gelir ve zararlar, Ulusal İstatistik Enstitüsü (Instituto Nacional de Estadística) tarafından belirlenen toptan eşya fiyat endeksine göre enflasyona göre düzeltilir. Gelir elde etmek veya geliri korumak için yapılan harcamaların çoğu vergiden düşülebilir. Şirketler tarafından çalışanların yurtdışı görevlendirmeleriyle ilgili olarak yapılan harcamalar vergiden düşülebilir.

Vergi sistemi, ulusal sanatsal faaliyetleri teşvik etmek amacıyla kamu kuruluşlarına ve kültür kurumlarına yapılan bağışları, belirli eğitim programları için yapılan harcamaları, çalışma koşullarını iyileştirmek ve uluslararası kalite standartlarını karşılamak için yapılan harcamaları, belirli kredi türlerine ilişkin faiz ödemelerini, çalışanlara ödenen maaş dışı yardımları (tıbbi yardım ve okul katkı payları gibi), ödenen kiralari ve telif haklarını da vergiden düşülebilir kalemler arasına dahil etmektedir. İstihdamı teşvik etmek amacıyla, işgücünü artıran işverenler, artan maaş harcamalarının %50'sini düşebilirler. Ekipman için ek kesintiler uygulanabilir.

İstihdamı teşvik etmek amacıyla, işgücünü artıran işverenler, artan maaş harcamalarının %50'sini düşebilirler. Tarım, bilgi teknolojisi ve turizm sektörlerindeki ekipman alımları ile sanayi ve otel binalarındaki inşaat yatırımları için ek indirimler uygulanabilir.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

2010 yılında kurulan ve Uruguay Teknik Standartlar Enstitüsü'nün (UNIT) ait olduğu Uruguay Standardizasyon, Akreditasyon, Metroloji ve Uygunluk Değerlendirme Sistemi (SUNAMEC - <https://inacal.org.uy/sunamec/#1540921930876-550732e2-cdbb>) standardizasyon prosedürlerinin geliştirilmesi ve ürün ve hizmetlerin (kalibrasyon, test, muayene, belgelendirme ve akreditasyon) uluslararası uygulamalara uygun olarak değerlendirilmesine yönelik çerçevenin ayrılmaz bir parçasıdır. Uruguay, anılan birim aracılığıyla, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması'nın Ek 3'ünde belirtilen Standartların Hazırlanması, Benimsenmesi ve Uygulanmasına İlişkin İyi Uygulama Kurallarını kabul etmiştir.

UNIT⁹, Uruguay'ın ulusal standardizasyon organıdır. Standartları, ilgili tüm sektörlerin temsilcilerinden oluşan ve ortak bir prosedür izleyen çeşitli uzman komiteler aracılığıyla yayınlamaktadır.

1. Standardizasyon talebi
2. İhtisas Teknik Komitesinin Oluşturulması
3. Ön taslakların ve taslakların hazırlanması
4. Kamu Soruşturması (isteğe bağlı)
5. Uzmanlaşmış komitenin onayı
6. Genel kurulun onayı
7. Yönetim kurulunun onayı
8. Yayın

Standartlar, ilgili tarafın talebi üzerine veya kamu yararına belirli bir alanda bir standardın geliştirilmesine ihtiyaç olduğunun anlaşılması durumunda yayınlanır ve revize edilir. Talep kabul edildikten sonra, yeni standartların ve/veya mevcut standartlarda yapılan değişikliklerin taslaklarını hazırlamak, incelemek ve onaylamak için uzman bir teknik komite kurulur. Bu teknik komitelere hem ilgili sektörün hem de diğer sektörlerin tüketicileri ve üreticileri katılmaktadır. Uzman komite çalışmasını tamamlayıp ön taslağı onayladıktan sonra, taslak haline gelir. İlgili uluslararası standart varsa referans olarak kullanılır. Eğer komite bunun uygun olduğunu düşünürse, taslak standardı kamu soruşturmasına sunabilir. Taslak incelendikten ve fikir birliğine varıldıktan (gerekçeli itirazların olmaması) sonra onaylanır. Komite tarafından onaylanan tüm taslaklar, Standartlar Genel Komitesi'nin (CGN) incelemesine sunulur. Standart, CGN tarafından onaylanması halinde UNIT Standartlar Kataloğunda yayınlanır ve tescil edilir. Kataloğa erişim ücretlidir.

Standartların gözden geçirilmesi için zorunlu bir prosedür yoktur. Onaylanmalarına neden olan etmenlerde değişiklik olduğu ölçüde revize edilirler. Standartlar re'sen veya ilgili tarafın talebi üzerine revize edilebilmektedir.

---

⁹ <https://www.unit.org.uy/>

Uruguay'da, Sanayi, Enerji ve Madencilik Bakanlıkları da dahil olmak üzere teknik düzenlemeleri yayınlayan çeşitli kurumlar bulunmaktadır; Halk Sağlığı; Hayvancılık, Tarım ve Balıkçılık; Konut, Arazi Yönetimi ve Çevre. Teknik düzenlemeler aynı zamanda Enerji ve Su Hizmetleri Düzenleme Kurumu (URSEA) ve İletişim Hizmetleri Düzenleme Kurumu (URSEC) tarafından da yayınlanmaktadır. Her biri teknik düzenlemelerin hazırlanmasında kendi prosedürlerini takip eder. Teknik düzenlemelerin hazırlanmasına re'sen veya üçüncü bir tarafın talebi üzerine başlanabilir. Standartlarda olduğu gibi teknik düzenlemelerin incelenmesine ilişkin zorunlu bir prosedür bulunmamaktadır. Düzenlenmelerine yol açan koşullarda değişiklik olduğu ölçüde revize edilirler. Revizyon re'sen veya ilgili tarafın talebi üzerine yapılabilir.

Ayrıca Uruguay Teknoloji Laboratuvarı (LATU)¹⁰, diğerlerinin yanı sıra gıda ve oyuncak gibi ürünler için Ücretsiz Satış Sertifikaları düzenlemek üzere Uruguay hükümetiyle birlikte çalışmaktadır. Tüm gıda ithalatlarının LATU tarafından revize edilmesi gerekmektedir.

LATU aynı zamanda UNIT-ISO/IEC 17065 Standardının yönergelerini izleyerek su ısıtıcıları, kasklar, oyuncaklar ve dijital televizyon gibi çeşitli ürünleri de sertifikalandırmaktadır. LATU yazılı bir garanti vermekte olup; bir ürünün, sürecin veya hizmetin belirtilen gerekliliklere uygun olduğunu tespit eder.

Bazı ürünlerin Uruguay'da pazarlanması için pazarlama veya uygunluk sertifikasının bulunması gerekmektedir. Örneğin, ithal gıda ürünleri ve içeceklerin LATU'ya pazarlama sertifikası verebilmesi için yerel bromatolojik hükümlere uygun olması gerekir. Bunun için ithalatçı firmanın LATU'ya kayıtlı olması gerekmektedir. Ayrıca bir gıda ürününün ithal edilebilmesi için bromatolojik sicile dahil edilmesi gerekmektedir. Gıda ürünleri dışında çelik, oyuncak ve lastiklerin de sertifikalandırılması gerekmektedir. Bu ürünlerin ithali sırasında genellikle ithalat lisansı alınması gerekmektedir. Aynı şekilde LATU, çeşitli ihraç ürünlerinin kalitesini belgelemektedir. İhracat sertifikası gereken ürünler arasında şunlar yer alır: süt ürünleri; et ürünleri; meyve ve sebzeler; arıcılık ürünleri; unlu mamüller; fermente içecekler; domuz eti (kirli yünün yıkanmasından elde edilen atıkların santrifüjlenmesiyle elde edilen yağlı ürün ve kabuktaki yumurtalar). İhracat belgesi zorunlu olan ürünler için ücretsizdir, ancak bu, belgelendirmenin isteğe bağlı olduğu ürünler için geçerli değildir.

Öte yandan Uruguay'da bitki sağlığı ve hayvan sağlığı politika ve önlemlerini düzenleyen bir dizi yasa, kararname ve yönetmelik bulunmaktadır. Hayvan sağlığı temel kanunu 1910 yılına, bitki sağlığı kanunu ise 1911 yılına dayanmaktadır. Bu iki kanun, hayvan ve bitki hastalıklarının önlenmesi, izlenmesi, hayvansal ve bitkisel ürünlerin ithalat ve ihracatının kontrolü ve ortadan kaldırılmasına yönelik sağlık programlarına ilişkin ilave kanun ve kararnamelerle değiştirilmiş ve güncellenmiştir.

Hayvancılık, Tarım ve Balıkçılık Bakanlığı (MGAP)¹¹, çeşitli müdürlükleri aracılığıyla, tarım, tarımsal sanayi ve balıkçılık sektörlerinde de sağlık ve bitki sağlığı standartlarına uygunluğun izlenmesi ve denetlenmesinin yanı sıra bitki sağlığı ve hayvan sağlığı politikasının oluşturulmasından ve hayvan, bitki ve insan sağlığını koruma programlarının uygulanmasından

¹⁰ <https://www.latu.org.uy/>

¹¹ <https://www.gub.uy/ministerio-ganaderia-agricultura-pesca/>

sorumludur. 2012 yılındaki son gözden geçirmeden bu yana yapılan temel kurumsal değişlik, Gıda Güvenliği Kontrol Genel Müdürlüğü'nün (DIGECIA) MGAP bünyesinde kurulmasıdır.

Bölgesel düzeyde, Arjantin, Brezilya, Paraguay ve Uruguay standart enstitülerinden oluşan MERCOSUR Standartlar Birliği (AMN - Asociación MERCOSUR de Normalización)¹², standartları geliştirmekte ve uyumlu hale getirmektedir. AMN'nin Yönetici Sekreterliği Brezilya'nın Sao Paulo şehrinde bulunmaktadır. Gönüllü standartlar 16 teknik komite tarafından geliştirilmektedir ve çoğunlukla çelik, çimento ve beton ürünleri ile elektrik güvenliğiyle ilgilidir. Yüzlerce standart, farklı hazırlık aşamalarında veya çalışma planında yer almaktadır.

Bölgesel teknik düzenlemeler MERCOSUR üyesi ülkeler tarafından şu alanlarda geliştirilmekte veya uyumlaştırılmaktadır: otomotiv, gıda, metroloji, elektrikli ürünler için güvenlik sorunları, oyuncaklar ve önceden ölçümü yapılmış ürünler. Telekomünikasyon ve sağlık alanı gibi ayrı çalışma grupları da kendi sektörleri için zorunlu teknik gerekliliklere odaklanmaktadır. Onaylanan MERCOSUR düzenlemeleri her ülkede otomatik olarak uygulanmamakta olup; uygulanabilmesi için her ülkenin uyumlaştırılmış düzenlemeleri benimsemesi gerekmektedir. Beş ülke, farklı hızlarda da olsa genel olarak tüm MERCOSUR düzenlemelerini benimsemektedir.

Ambalaj ve Etiketleme

Uruguay Paketleme Yönetim Sistemi, malzemesine¹³ (plastik, karton, cam, metal vb.), ağırlığına ve miktarına bakılmaksızın, bir ürünle birlikte son tüketiciye teslim edilen tüm geri dönüştürülemez kapları kapsamaktadır.

23 Temmuz 2007 tarih ve 260/007¹⁴ sayılı Kararname, ambalaj atıklarının yeniden kullanımını, geri dönüştürülmesini ve diğer geri kazanım biçimlerini teşvik etmek için bir araç olarak tasarlanan 2004 tarihli 17.849¹⁵ sayılı Geri Dönüştürülemez Ambalajların Kullanılmasına İlişkin Kanununun bir düzenlemesi olarak ortaya çıkmıştır.

Söz konusu Karar, sınai, ticari veya tarımsal faaliyetlerde kullanılan ürünlerin münhasıran kullanımına ve tüketimine yönelik ambalajlar hariç olmak üzere, türü ve malzemesi ne olursa olsun, iç piyasada nihai tüketiciye ulaşan tüm ambalajları kapsamakta olup; Çevre Bakanlığı tarafından onaylanmış bir ambalaj atığı yönetim planına sahip olmak veya bu plana bağlı kalmak suretiyle, marka sahiplerinin ve ambalajlı ürün ithalatçılarının, ürün ambalajının tüketiciye ulaşması sonrasında yönetiminden sorumlu olmasını düzenlemektedir.

Bakanlık, izleme ve kontrol faaliyetlerini yürütmekte olup mevzuata uymayan firmalara yaptırım ve para cezaları uygulamaktadır.

Etiketlemeyle ilgili olarak; "Müşterinin yokluğunda ambalajlanan ve mevzuat gereği besin değeri etiketlemesi gerektiren gıdaların ön yüzünde, bileşimindeki sodyum, şeker, yağ veya

---

¹² <https://amn.org.br/>

¹³ <https://www.gub.uy/ministerio-ambiente/politicas-y-gestion/sistema-gestion-envases>

¹⁴ <https://www.impo.com.uy/bases/decretos/260-2007>

¹⁵ <https://www.impo.com.uy/bases/leyes/17849-2004>

doymuş yağ içeriğinin söz konusu kararnamede belirlenen değerleri aştığı durumda, etiket bulunması zorunludur.” ifadesini düzenleyen 29 Ağustos 2018 tarihli 272/018 sayılı Yürütme Kurulu Kararı kabul edilmiştir. Paketlenmiş gıdalara ön etiketin eklenmesi, tüketicilerin aşırı miktarda şeker, yağ, doymuş yağ ve sodyum içeren gıdaları kolay ve hızlı bir şekilde tanımlamasına olanak tanımaktadır.

Uruguay Teknoloji Laboratuvarı (LATU), ithal edilen yiyecek ve içecekler için pazarlama sertifikası verilirken düzenlemelere uygunluğunu kontrol etmektedir.¹⁶

Teknik Engeller

İthalat sırasındaki kontroller ve düzenlemeler ise ürünün tipine göre değişmektedir. Son yıllarda Uruguay'da, zaman ve maliyetleri azaltmak amacıyla uluslararası ticarete ilişkin prosedürlerin büyük çoğunluğunu aynı platformda merkezileştiren Dış Ticaret için Tek Pencere (VUCE) geliştirilmiştir.

VUCE platformu, kullanıcının bir dış ticaret operasyonuna ve söz konusu prosedürlerin her birine ilişkin tüm belge gereksinimlerinin belirlenmesine, elektronik başvurunun gönderilmesine ve her süreç için gereken belgelerin dijitalleştirilmiş ortamda eklemesine imkan sağlamaktadır.

Platform aracılığıyla bilgiler, süreç üzerinde elektronik olarak hareket eden ve talebi onaylayabilen, reddedebilen veya gözlemleyebilen ilgili yetkili kuruma aktarılmaktadır. İzin veya nihai elektronik belge verildikten sonra kullanıcıya bilgi verilir ve uygun olduğunda otomatik olarak Ulusal Gümrük Ajansına iletilir. “Prosedür Rehberi” bölümünde (İspanyolca dilinde “Guía de Trámites”), dijitalleştirilmiş tüm izinler yayınlanmaktadır. (VUCE: <https://vuce.gub.uy/>)

Aynı zamanda kendi ürünleri üzerinde piyasa kontrolleri yapan spesifik kuruluşlar da bulunmaktadır. Bu tür kurumlara örnek olarak UNIT – Uruguay Teknik Normlar Enstitüsü (<https://www.unit.org.uy>) ve LATU – Uruguay Teknoloji Laboratuvarı (<https://www.latu.org.uy>) verilebilir. Ama aynı zamanda Ekonomi ve Maliye Bakanlığı Tüketici Savunma Alanı da ürünün ülkede millileştirilmesi durumunda müdahalede bulunmaktadır. (Tüketici Savunma Alanı: <https://www.gub.uy/ministerio-economia-finanzas/unidad-defensa-consumidor>)

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

---

¹⁶ <https://www.gub.uy/ministerio-salud-publica/comunicacion/noticias/fiscalizacion-del-rotulado-frontal>

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikenjel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Uruguay'da fikri ve sınai mülkiyet hakları Anayasa ve eser sahibinin düşünce, bilim veya sanat ürünleri üzerindeki mülkiyet hakkını tanıyan özel kanunlarla koruma altına alınmıştır. Anılan düzenlemeler, eserlerinden münhasıran yararlanma ve bunları elden çıkarma, eserlerinin kullanımına izin verme veya yasaklama ve bunların kullanımı karşılığında maddi tazminat alma hakkını vermektedir. Telif hakkı sahipleri; sanatçı ve icracı; fonogram yapımcısı gibi herhangi bir edebi, bilimsel veya sanatsal eserin yazarı olabilir. Ayrıca kanun; yazarın halefleri, eseri satın alanlar, çevirmenler ve bir eserin mülkiyetini kazandığında devleti de eser sahibi olarak kabul etmektedir.

Kanunla korunan eserler üzerindeki hak, eser sahibinin eserlerini herhangi bir biçimde satmak, çoğaltmak, dağıtmak, yayınlamak, tercüme etmek, uyarlamak, dönüştürmek, iletmek veya kamuya sunmak hususlarında münhasır yetkisini içermektedir. Eseri elden çıkarma yetkisine ise fikri mülkiyet denilmektedir.

Bu Kanun, insan aklının edebi, bilimsel veya sanatsal tüm yaratımlarını korur ve koruma altına alınanları örnek olarak aşağıdakileri sıralamaktadır:

- Müzikal kompozisyonlar.
- Grafikler, atlaslar ve coğrafi haritalar.
- Her türlü doğa yazıları.
- Broşürler.
- Fotoğraflar.
- İllüstrasyonlar.
- Kitaplar.
- Profesyonel istişareler ve adli yazılar.
- Müzikli veya müziksiz tiyatro eserleri.
- Bilim veya öğretimle ilgili plastik işler.
- Görsel-işitsel (sinematik vb.).
- Çizimler ve el işi.
- Bilimsel ve teknik belgeler veya eserler.
- Mimari işler.
- Resimler.
- Heykeller.
- Kesin, fiziksel veya doğa bilimlerinin formülleri.
- Radyo yayıncılığı ve televizyon çalışmaları.
- Metinler ve öğretim araçları.
- Gravürler.
- Litografi (çizilen veya oyulan şeyin baskı yoluyla çoğaltılması için taş üzerine yapılan çizimler veya gravürler).
- Düzenlenmesi veya sahnelenmesi yazılı olarak veya başka bir prosedürle belirlenen koreografiler.
- Pantomimler (sözsüz figürler veya jestler).
- Edebi takma adlar.
- Planlar veya diğer grafik prodüksiyonlar.

- Sanatsal değeri olan mobilya, giysi, dekorasyon, süs eşyaları vb. modeller veya kreasyonlar.
- İçerikleri itibariyle entelektüel bir yaratım oluşturan bilgisayar veya yazılım programları ve veri derlemeleri.

Aynı zamanda Uruguay'da Sanayi, Enerji ve Madencilik Bakanlığı bünyesinde Ulusal Sınai Mülkiyet Müdürlüğü bulunmakta olup; söz konusu birim, ulusal yenilik ve üretken geliştirme politikası çerçevesinde sınai mülkiyet haklarını yönetmek ve korumaktan, mevcut ve potansiyel yenilikçilere tavsiye ve teknolojik bilgi sağlamaktan, sınai mülkiyetle ilgili müzakere ve anlaşmalara katılmaktan sorumludur.¹⁷

Uruguay'ın bilgi ve iletişim teknolojisi sektörü, yüksek penetrasyon ve bağlantı oranları göz önüne alındığında Latin Amerika'daki en gelişmiş sektörlerden biridir. E-ticaret ve e-devlet hizmetleri, artan kişisel bilgisayar sayısı ve yüksek hızlı internet erişimindeki büyümeye paralel olarak büyümüştür.

Uruguay fikri mülkiyet hukuku her türlü teknoloji transferine izin vermektedir. Hükümet ülkeye getirilen teknolojinin türünü etkilememekte ve bunun için yapılan ödemeleri kısıtlamamaktadır. Lisans düzenlemeleri kimya, elektronik, metal, ilaç, yazılım ve tekstil sektörlerinde yaygın hale gelmiştir. Uruguay fikri mülkiyet haklarının ihlali halinde ağır cezalar öngören yasalara sahiptir, ancak uygulamada hükümet özellikle bilgisayar yazılımları için yasaları uygulama konusunda nispeten gevşek davranmaktadır.

Uruguay, “özgür yazılım” hareketini dijital uçurumu kapatmanın, eğitim yoluyla kalkınmayı teşvik etmenin ve devlet harcamalarını azaltmanın bir yolu olarak kullanmak isteyen bir grup Latin Amerika ülkesi arasında yer alıyor. 19,179/2014 sayılı Kanun, kamu alımlarında açık kaynaklı yazılım lisanslarını tercih etmektedir.

Sanayi, Enerji ve Madencilik Bakanlığı'na bağlı Sınai Mülkiyet Ofisi (Dirección Nacional de Propiedad Industrial) patentlerin, ticari markaların ve endüstriyel tasarımların korunmasından sorumludur. Milli Kütüphane'deki (Eğitim ve Kültür Bakanlığı'na bağlı) Telif Hakları Sicili (Registro de Derechos de Autor) telif haklarının korunmasından sorumludur.

Patentler. Patent Kanunu (17,164/1999) 20 yıl süreli ve sahibinin hukuk mahkemesinde dava açarak üçüncü şahıslar tarafından kullanımını engelleyebileceği patentlere izin vermektedir. Patent sahibi ekonomik zararlar için tazminat talep edebilir. İlgili parasal tazminatın yanı sıra, ihlaller bazı ağırlaştırılmış vakalar için dört yıla kadar hapis cezasıyla sonuçlanabilir.

Kanun, farmasötik ürünlerin ve biyolojik olmayan süreçlerle elde edilen mikro-organizmaların tesciline izin vermektedir. Uluslararası ilaç firmalarının, söz konusu ürünü yerel olarak üretmemeleri halinde, yerel ilaç laboratuvarlarına zorunlu ruhsat vermelerini gerektirmektedir. Zorunlu lisans talep eden ve alan yerel üretici, girdileri patent sahibi ilaç firmasından satın alma taahhüdünde bulunmalıdır, ancak ilgili girdileri lisans sahibi tarafından teklif edilen fiyat üzerinden en az %15 indirim sunan başka bir tedarikçiden de satın alabilir.

---

¹⁷ <https://www.impo.com.uy/derechodeautor/>

Patent Kanunu'nun 13. maddesi ticari ve iş metotlarının patent tescili ve korunmasını açıkça yasaklamaktadır. Bu yasak, kullanılan bazı yazılım teknolojilerinin mülkiyetini tehlikeye atmaktadır.

Kanun, biyolojik olmayan işlemlerle elde edilen farmasötik ürünlerin ve mikroorganizmaların kayıt altına alınmasına izin vermektedir. Uluslararası ilaç firmalarının söz konusu ürünü yerel olarak üretmemeleri durumunda yerel ilaç laboratuvarlarına zorunlu lisans vermeleri gerekmektedir. Zorunlu lisans talep eden ve alan yerli üreticinin, girdiyi patent sahibi ilaç firmasından satın alma taahhüdü vermesi gerektiği gibi, ilgili girdiyi lisans verenin teklif ettiği fiyat üzerinden en az %15 indirim teklif eden başka bir tedarikçiden de satın alabilir.

Patent Kanununun 13. maddesi patent tescilini ve ticari ve ticari yöntemlerin korunmasını açıkça yasaklamaktadır. Bu yasak, örneğin internetteki belirli hesap türlerini yönetmek için kullanılan bazı yazılım teknolojilerinin mülkiyetini tehlikeye atar.

Ekim 2024'te Uruguay, patent başvurularını basitleştirmek ve standartlaştırmak için çok taraflı bir anlaşma olan Patent İşbirliği Anlaşması'na katıldı. Anlaşma ülkede Ocak 2025'ten itibaren yürürlüğe girdi. Uruguay'da yapılan patent başvurularının 157'ye kadar ülkede tanınmasına olanak tanıyor. Bu aynı zamanda Uruguay'da diğer yargı bölgelerinden gelen patentlere de saygı duyulacağı anlamına gelir.

Ticari markalar. Ticari Marka Kanunu (17,011/1998) ve 34/1999 sayılı Kararname, Uruguay'daki ticari marka sistemini uluslararası gereklilikleri karşılayacak şekilde uyarlamıştır. Ticari markaların tanımını tanıtım sloganları, kalite garanti markaları ve kolektif markalar gibi öğelerin tescilini içerecek şekilde genişlettiler. Ticari markalar, tescil tarihinden itibaren on yıl süreyle geçerlidir ve benzer süreler boyunca süresiz olarak yenilenebilir. Ticari marka sahipliği, kullanımdan ziyade münhasıran tescil yoluyla kazanılır. Yabancı markalar, sahiplerinin kendileri veya usulüne uygun olarak yetkili temsilcileri tarafından tescil ettirilmelidir.

Marka Kanunu'nun 57. maddesi, Sınai Mülkiyet Ofisi'nin bir kolu olan Marka Lisans Sicili'ni oluşturdu. Lisansı, ticari marka tesciline ek bir sözleşme olarak tanımlar. Marka sahibi, markanın kullanım hakkının tamamını veya bir kısmını belirli bir süre için üçüncü kişilere verebilir. Sözleşmede münhasırlık süresinin bulunmaması durumunda lisans sahibine herhangi bir münhasır hak tanınmadığı varsayılır. Yasa, resmi olarak tescilli bir ticari markayı taklit eden, değiştiren veya taklit eden herhangi bir tarafın Uruguay'ın ceza ve hukuk mahkemelerinde sorumlu tutulabileceğini öngörmektedir. Polis departmanındaki özel bir görev gücü, ticari marka sahteciliği ve korsanlığı konusunda uzmanlaşmıştır.

146/2001 sayılı Kararname, bir ürün veya hizmetle kolayca tanımlanabilen her türlü sesin kaydedilmesine olanak tanır. Ses, Ticari Marka Kanunu'na uygunsuz ticari marka olarak kabul edilebilir ve tek olarak tescil edilebilir.

Telif hakları. Telif Hakkı Kanunu (17,616/2003) ve 154/2004 sayılı Kararname, önceki telif hakkı kanunundaki (Kanun 9,739/1937) bazı maddeleri revize etmiştir. Değişiklikler, sanatçılar, tercümanlar ve oyuncular, fonogram yapımcıları ve radyo istasyonları olarak sınıflandırılan yazarların ve telif hakkı sahiplerinin haklarını korumayı amaçlıyor. Yeni yasa Dünya Ticaret

Örgütü'nün gerekliliklerine uygundur. Telif haklarının süresini 40 yıldan 50 yıla çıkarıyor ve fikri mülkiyet kapsamını orijinal yazılım ve veri tabanı üretimini de içerecek şekilde genişletiyor.

2003 yasası, daha önce çeşitli yasalar arasında dağılmış olan telif hakkıyla ilgili suç kategorilerini birleştirdi ve uzlaştırdı. Kâr amacı güden herhangi bir sanat eserinin, edebiyatın veya yazılımın yasa dışı çoğaltılması durumunda üç yıla kadar hapis cezası öngörüyor ve korunan eserlerin kâr amacı gütmeyen amaçlarla çoğaltılması için 1.500 UR'ye kadar yeniden ayarlanabilir birimler (UR'ler) belirliyor. (Şubat 2025'te bir UR'nin değeri 1.747 Ps'ye eşdeğerdir.)

2003 kanunu, fikri mülkiyetin yasal koruma alabilmesi için kaydedilmesine gerek olmadığını belirtmektedir. Bir kişi, kitaba, diske veya programa kendi adının basılması durumunda, fikri eserin ve korunan tüm hakların sahibi olarak kabul edilir. Yazarın hakları, eserin yer aldığı nesnenin mülkiyetinden bağımsızdır.

18,036/2006 sayılı Kanun, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün (WIPO) Telif Hakkı Anlaşmasını uygulamaya koydu. Anlaşma, bilgisayarlar gibi bilgi teknolojisi ürünlerine telif hakkı koruması sağlıyor.

19.857/2019 sayılı Kanun, telif hakkı korumasını, telif hakkı sahibinin mirasçılara, geriye dönük olarak (üçüncü taraf haklarına hanel getirmeksizin) ölümünden itibaren 70 yıla kadar uzatır. Bu arada, 19.858/2019 sayılı Kanun, görsel-işitsel eserlerin yönetmenlerine ve yazarlarına, telif hakkıyla korunan eserin kamuya sunulması durumunda müzik eseri yazarlarıyla aynı tazminat alma hakkını verdi.

Ortaklarının fikri mülkiyet haklarını korumayı amaçlayan kar amacı gütmeyen bir kuruluş olan Uruguay Korsanlıkla Mücadele Odası, 2013'ten beri faaliyet göstermektedir. Korsan malların bulunması ve imha edilmesi ve fikri mülkiyet haklarını ihlal edenlerin yargılanması için yetkililerle işbirliği yapmaktadır. Telif Hakları Konseyi, Telif Hakkı Yasasına uygunluğu denetler ve kontrol eder. Konseyin Milli Kütüphane'yi, yürütme organını ve çeşitli yazar derneklerini temsil eden dokuz üyesi vardır.

Dağıtım Kanalları

Acenteler, distribütörler, ithalatçılar, ticaret firmaları, yan kuruluşlar ve yabancı firmaların şubeleri dahil olmak üzere Uruguay'da tüm geleneksel ithalat kanalları mevcuttur. Satış noktaları genellikle geleneksel mağaza vitrinleri ve süpermarketlerdir. Uruguay'da çok az sayıda indirim mağazası faaliyet göstermektedir.

Uruguay'ın başkenti olan Montevideo, aynı zamanda ülkenin en büyük şehri ve en büyük ticaret merkezidir. Birçok firmanın merkez ofisleri ve dağıtım merkezleri Montevideo veya banliyölerinde bulunmaktadır. Birçok uluslararası şirket, gümrüksüz liman/havaalanı rejimini ve serbest ticaret bölgelerini ulusal ve bölgesel dağıtım merkezleri olarak kullanmaktadır.

Yabancı ihracatçılar, hızlı teslimat yoluyla doğrudan Uruguaylı tüketicilere satış yapabilir ve gönderebilir. Değeri 200\$'a (navlun bedeli hariç) kadar olan kurye paketleri ithalat

vergilerinden veya harçlarından muaf olup; kredi kartı sahibi başına yılda en fazla üç defa alınabilmektedir. Bazı belirli ürünler belirtilen muafiyet türüne uygun değildir ve özel düzenlemelere sahiptir. Yabancı ürünler en çok Mercado Libre (<https://www.mercadolibre.com.uy>) gibi popüler e-ticaret siteleri aracılığıyla satılmaktadır. Sosyal medya aynı zamanda Uruguay'da ürünleri çevrimiçi ortamda pazarlamak için de etkili bir satış platformudur.¹⁸

Ülkede Franchising ise farklı bir dağıtım kanalıdır. Uruguay'da franchising'i düzenleyen özel bir yasa yoktur. Sonuç olarak franchise veren ile franchise alan arasındaki hukuki ilişki adi bir sözleşme niteliğindedir. Franchising işletmelerinde yer alan yerel girişimciler öz denetime başvuruyor.

Ticari marka lisansı içeren franchise sözleşmelerinin Ticari Marka Kanunu (17,011/1998) ve Patent Kanunu (17,164/1999) ile uyumlu olması gerekir. Teknoloji transferi veya marka lisanslarının kullanımını içeren franchise sözleşmelerinin Sınai Mülkiyet Ofisine tescil ettirilmesi gerekmektedir.

Franchising, Uruguay'ın küçük tüketici pazarına doğrudan yatırım riski olmadan girmek isteyen uluslararası şirketler için popüler bir seçenek haline geldi. Giyim ve ayakkabı, kozmetik, fast food, otel ve oyuncak gibi alanlardaki franchise'lar ülkede oldukça başarılı oldu.

Tüketici Tercihleri

Yaklaşık 3,5 milyonluk nüfusuyla Uruguay nispeten küçük ama aktif bir pazar niteliği göstermektedir. Uruguay'ın kişi başına düşen brüt geliri ve harcama düzeyleri, büyük Latin Amerika ekonomileri arasında en yüksek ülkeler arasında yer almaktadır. Ancak Uruguay tüketici pazarının gerçek büyümesi, bu dönemde ülkenin ekonomik yavaşlamasının bir sonucu olarak son yıllarda yavaşlamıştır. Birkaç yıllık yavaş büyümenin ardından ekonomi hızlanarak 2024 yılında %3 oranında büyüme hızına ulaşmıştır.

Kentlerde yaşayan nüfusun tüketim tercihleri, gelir farkı nedeniyle kırsal nüfustan farklılık arz etmektedir. Kentsel nüfus daha Batılı bir tüketici davranışı sergilerken, kırsal nüfus daha az talepkar ve geleneksel ürünlere daha fazla ilgi göstermektedir. Ancak kentsel ve kırsal nüfus arasındaki gelir eşitsizliği daralmakta ve orta sınıf segmenti genişleme göstermektedir. Bununla birlikte, turistik merkezler, lüks tüketimle karakterize edilmektedir.

Uruguaylı tüketiciler satın alma kararlarını verirken fiyatı ana kriter olarak görmektedirler. Bu durum özellikle gıda ve günlük tüketilen ürünler için geçerliken, dayanıklı mallar ve hizmetlerde kalite faktörü esas kriter olmaya devam etmektedir.

Nielsen tarafından yapılan bir ankete göre Uruguaylıların %58'i son yıllarda günlük harcamalardan tasarruf etmek için alışveriş alışkanlıklarını değiştirdiklerini belirtmektedirler. Bunların %55'i aktif olarak promosyon ve indirim arayışında bulunurken, %48'i yalnızca ihtiyaç olanı satın aldıklarını ifade etmektedirler.

---

¹⁸ <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/uruguay-distribution-sales-channels>

Uruguaylı tüketiciler en uygun fiyatlı ürünü bulmak için sıklıkla birkaç dağıtım kanalını araştırmaktadırlar. Uruguay'da e-ticaret henüz başlangıç aşamasındadır ancak hızla büyümektedir. Birçok durumda tüketiciler, daha uygun fiyatlı veya yerel mağazalarda bulunmayan ürünleri bulabildikleri için çevrimiçi alışveriş yapmaktadır.¹⁹

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Uruguay'da devamlı surette satış yapan yabancı üreticiler genellikle bir acentenin veya distribütörün hizmetlerinden yararlanmaktadır. Neredeyse tüm ithalatçılar/distribütörler operasyonlarını Montevideo'da yürütüyor olmakla birlikte bazıları satış ağlarını ülkenin iç kesimlerinde sürdürmektedir. Yerel bir temsilci, yabancı firmayı yerel piyasa koşulları ve ticareti etkileyen hükümet politikalarındaki değişiklikler konusunda güncel bilgilerden haberdar etmektedir.

Uruguaylı tüketiciler, satın alma kararlarında; satış desteği ve müşteri hizmetlerini önemli faktör olarak görmektedirler. Yabancı üreticilerin, müşteri destek hizmetlerini sağlayabilmek için yerel acenteler ile birlikte çalışmalarında fayda bulunmaktadır. Operatör eğitimi gerektiren veya tıbbi ekipman gibi satış sonrası teknik servis gerektiren herhangi bir üründe, müşteriye yardımcı olmaya hazır, nitelikli bir yerel şirket bulunmalıdır. Çoğu kamu ihalesinde satış sonrası teknik servis zorunludur.

Yerel düzeyde reklam acenteleri mevcuttur. Birçok şirket uluslararası şirketlerle çalışma deneyimine ve İngilizce konuşan profesyonel çalışanlara sahiptir. Birçok yerel reklam ajansı yabancı müşteriler için TV reklamları hazırlamaktadır. El País, El Observador ve La República tiraj açısından önde gelen gazetelerdir; Búsqueda ise haftalık iş odaklı, önemli bir dergidir. Televizyon ve radyo reklamları da yaygın olup; birçok büyük uluslararası reklam ajansının Montevideo'da ofisleri bulunmaktadır. Dijital medya okurluğu son sekiz yılda beş kat artmıştır. Geleneksel medya kuruluşları, reklama dayalı kampanya sunmakta ve platformlarında basılı ve dijital reklamlara yer vermektedir.²⁰

Kamu İhaleleri

Uruguay'ın tüm kamu ihaleleri, teknik özerkliğe sahip, Cumhurbaşkanlığının merkezi olmayan bir organı olan Devlet İhale Düzenleme Kurumu tarafından yönetilir ve yayınlanır.²¹ Amacı, genel olarak kamu sektörü sözleşmelerinin yönetimini ve şeffaflığını iyileştirmeyi teşvik etmektir.

¹⁹ <https://international.groupecreditagricole.com/en/international-support/uruguay/business-environment>

²⁰ <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/uruguay-selling-factors-and-techniques>

²¹ <https://www.gub.uy/agencia-reguladora-compras-estatales/>

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Uruguay'da tarım ve hayvancılık için kullanılan 16,4 milyon hektar alan bulunmaktadır ve bu, ülkenin toprak alanının %90'ından fazlasını temsil etmektedir. Doğal kaynaklara ve üretken faktörlere sahip olması, ülkeye gıda üretiminde avantaj sağlamakta ve ülkeyi dünya çapında net bir tarım ürünleri ve gıda tedarikçisi olarak konumlandırmaktadır. Yüzölçümünün %90'ından fazlası tarımsal faaliyetlere uygun olan Uruguay, güvenilir bir küresel gıda ve tarım ürünleri tedarikçisidir.

Uruguay'da tarım sektörü GSYİH'nın %6 ila %7'sini temsil etmektedir. Alt sektörler ve ilgili sanayiler dahil edildiğinde ise tarımsal sanayi sektörünün katkısı GSYİH'nın %14 ila %16'sıdır. Tarımsal sanayi, diğer sanayilere girdi görevi de görmekte olup; geriye doğru bağlantılar (ulaşım hizmetleri, depolama, girdi üretimi, telekomünikasyon vb. için daha fazla talep nedeniyle) ve ileri bağlantılar kanalıyla diğer sektörler üzerinde olumlu etkiler yaratmaktadır.

2022-2023 kampanyasında, toplam ekili alan bir önceki yıla göre %14 arttı. Ancak, 2023'teki şiddetli kuraklık, verimleri tarihi düşük seviyelere ulaşan soya fasulyesi başta olmak üzere yaz mahsullerini etkiledi ve ihraç edilen miktar da aynı şekilde düştü.

Tarımsal sanayi sektörü yaklaşık 217.000 kişiyi istihdam etti (2023), bu da ülkenin istihdam edilen nüfusunun %13'ünü temsil ediyor. Tarımsal faaliyetler, sektörle ilişkili endüstri dahil olmak üzere 83.500 işe denk geliyordu.

Yatırım Kanunu (No. 16.906) ile ilişkili teşvikler, proje sayısı ve toplam miktarlar üzerinde olumlu bir etki yaratmaya devam ediyor. Aslında, tarımsal sanayi sektörüyle bağlantılı projeler 2016 ile 2019 yılları arasında ortalama 56'dan 2020 ile 2023 yılları arasında 102 projeye yükseldi.

Tarımsal sanayi ihracatı, 2023 yılında toplam mal ihracatının %80'ini temsil ederek 9,086 milyar ABD dolarına ulaştı ve bir önceki yıla göre %17 azaldı. Bunlar içinde tarımsal mallar toplam 983 milyon ABD doları oldu ve %61'lik bir azalmayı temsil etti; bu düşüş esas olarak soya fasulyesi ihracatındaki düşüşle ve daha az ölçüde arpa ve mısır ihracatıyla açıklandı.

Hayvancılık, Uruguay'ın tarım sektörünün temel bir ayağıdır. Alt sektörler ve ilgili endüstriler göz önüne alındığında, bu sektör genellikle GSYİH'ye katkısı %14 ile %16 arasında değişen tarımsal sanayi sektörü olarak bilinir.

2023 yılında yaklaşık 107.000 kişi hayvancılık ve ilgili endüstrilerde çalıştı. Bu toplamın %73'ü birincil faaliyette çalışırken, kalan %27'si sanayide istihdam edildi. Hayvancılık sektörü, 2023'te yaklaşık 4 milyar ABD doları gelir elde ederek Uruguay'ın ana ihracatçısı olarak liderliğini korudu.

Hayvancılık sektörünün ihracatları arasında et ürünleri 2023'te 2,653 milyar ABD doları tutarında olup 693.000 tona karşılık geldi. Uruguay hayvancılık ürünleri ihracatı 2023'te

yaklaşık 100 varış noktasına ulaştı ve Asya ve Orta Doğu'daki ülkelerden (%41), Avrupa'dan (%20) ve Güney Amerika'dan (%17) güçlü katılım sağlandı. Uruguay hayvancılığının ana ihracat noktası Çin'di ve sektörün dış satışlarının %33'ünü oluşturuyordu.

Sanayi

Uruguay'da sanayi sektörü, yarattığı katma değer, istihdam, ihracat ve ücretler nedeniyle ülkenin kalkınması için vazgeçilmez bir konuma sahiptir. Şu anda 17.000 sanayi şirketi 164.000 kişiye istihdam sağlamakta olup; ücretler ortalamasının üzerinde seyretmektedir. Sanayi sektöründe istihdam edilen personelin %63'ü en az temel ortaöğretimi tamamlamış durumdadır. Kayıtdışı istihdamın en düşük seviyede olduğu söz konusu sektörde istihdam oranı %90 civarında olup son yıllarda artış göstermektedir.

Üretim endüstrilerindeki fiziksel üretim 2024'te %1,8 büyüdü ve bu, dördüncü ardışık büyüme yılı oldu. Rafineri dışı endüstri, dördüncü ardışık yıl için de %2,5 büyürken, çekirdek üretim %0,9 düştü ve bu endüstriyel toplamdaki düşüşü iki yıla uzattı. Yılın tamamı için, Çalışma Saatleri Endeksi (HWI) ve Çalışan Personel Endeksi (EPI) hafif değişiklikler gösterdi: sırasıyla %0,4 ve -%0,3. Aralık ayında, üretim endüstrileri bir bütün olarak %5,8 büyüdü, rafineri dışı endüstriler hafif düştü (%0,3) ve çekirdek üretim %0,9 büyüdü.

Uruguay, yerli ve yabancı yatırımcıların güvenine sahip olup; son on yılda, Latin Amerika'da GSYİH'ya oranla (%5,3) en çok doğrudan yabancı yatırım (DYY) alan ikinci ülke olmuştur. Sanayi sektöründeki ana endüstriler; et işleme tesisleri, süt ve süt ürünleri, tekstil, kağıt ve karton, gübre, alkol, çimento ve hidrokarbon arıtmasıdır.

Uruguay'ın düzenleyici mevzuatı, sanayi parklarının işletilmesi açısından önemli avantajlar sunmaktadır. 17.547 Sayılı Kanun, bu alanlara yerleşmek isteyen şirketlere önemli teşvikler getirmektedir. Özellikle, Yatırım Teşviki Kanununun sağladığı faydaları artırmanın yanı sıra çeşitli spesifik vergi muafiyetleri ve kredileri de sağlamaktadır. Aynı şekilde, temel amacı mevcut düzenlemelerle yatırımlara sağlanan teşviklerin artırılması olan 19.784 sayılı Endüstri Parkları ve Bilimsel-Teknolojik Parkların Teşviki ve Geliştirilmesi Hakkında Kanun yakın zamanda onaylanmıştır. Anılan Kanun, dikey üretim zincirinin birçok halkasının eklemlendiği mevcut endüstri parklarının işlevselliğini daha da geliştirmektedir. Bu da, teknolojik yayılma ve öğrenmeye, yenilikçiliğe, yapılan işte uzmanlaşmaya ve artan rekabet gücüne yatkın bir atmosfer yaratmaktadır. Uruguay'da faaliyette olan 8 Endüstri Parkı bulunmaktadır ve diğer 3'ü de kurulum aşamasındadır.

Endüstriyel ve bölgesel kalkınmayı teşvik etme isteğini yansıtan diğer rejimler ise Serbest Bölge, Serbest Liman ve Havaalanı, gümrük depoları ve geçici ithalat rejimidir. Sanayi sektörü son yıllarda sürekli bir büyüme kaydetmiş olup; sanayi parkları bu büyümenin artırılmasında ilk sıralarda gelmektedir. Endüstriyel parklar, iş gücünü merkezden uzaklaştırma, düzenli büyüme ve üretim matrisinin çeşitlenmesine katkıda bulunmanın yanı sıra iş birliği yoluyla üretkenliği ve rekabet gücünü geri besleyen bir altyapı oluşturma hedefini de karşılamaktadır.

Endüstri parkları, sinerji yaratması ve sinerjiden yararlanan sanayilerin rekabet gücünün artırılmasına katkı sağlaması açısından sanayi sektörü için önemli bir araç oluşturmaktadır.²²

Madencilik

Uruguay büyük bir jeolojik çeşitliliğe ve az keşfedilmiş bölgelere sahiptir. Merkezi madencilik prosedürlerine sahip bir ülkedir. Ayrıca madencilik faaliyetlerine yönelik makinelerin ithalatında da vergi muafiyeti bulunmaktadır.

Ülkenin kuzeyde (Isla Cristalina de Rivera) altın ve gümüş madenciliği yapılmakta olup; orta doğuda (Valentines Ferriferous Zone) ve kuzeyde (Isla Cristalina de Rivera) demir rezervleri bulunmaktadır. Ayrıca çeşitli mermer ve granitler ile Portland çimentosu ve toprak iyileştirme üretimine uygun kireçtaşı ve dolomit mevcuttur. Ayrıca inşaat ve tortul havzalar için önemli rezervler de bulunmaktadır. Dünya çapında büyük değere sahip yoğun akik ve ametist çeşitlerini öne çıkaran yarı değerli taşlar da bulunmaktadır.

Uruguay maden kaynakları devlete ait olup; maden yataklarının sahibi olan devlet, bireylere üç madencilik başlığı altında haklar vermektedir:

- Maden Arama İzni: Maden yatağının aranması için özel haklar verir.
- Arama İzni: Maden yatağının sınırlandırılması ve değerlendirilmesi konusunda münhasır haklar verir.
- Kullanım İmtiyazı: Kullanımdan yararlanma konusunda münhasır haklar verir.

Çevre Kanunu, sondaj gerektirmeyen arama ve araştırma haricinde, herhangi bir başlık altındaki minerallerin çıkarılması için Ön Çevre İzninin (AAP) gerekli olduğunu belirlemektedir. Geniş Madencilik Kanunu ise, geniş madenciliğin (MGP) tanımını ve MGP'nin çevresel, sosyal, ekonomik ve yönetsel yönlerini belirlemektedir.²³

Enerji

Uruguay geleneksel enerji kaynaklarına sahip olmayan bir ülkedir. Ülke hidroelektrik enerjisinden yararlanma imkanlarına sahiptir.

²² <https://observatorio.miem.gub.uy/obs/>

<https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/centro-informacion/articulo/parques-industriales-2024/>

<https://www.ciu.com.uy/monitoreo-industrial/utilizacion-de-capacidad-instalada/>

<https://www.ciu.com.uy/monitoreo-industrial/indicadores-de-difusion/>

<https://www.ciu.com.uy/monitoreo-industrial/expectativas-empresariales-industriales/>

<https://www.ciu.com.uy/el-sector-industrial-como-motor-del-desarrollo-del-pais/>

²³ <https://www.eficienciaenergetica.gub.uy/politica-energetica>

<https://www.eficienciaenergetica.gub.uy/documents/20182/22528/Pol%C3%ADtica+Ener%C3%A9tica+2005-2030/841defd5-0b57-43fc-be56-94342af619a0>

<https://www.gub.uy/ministerio-industria-energia-mineria/energia>

<https://www.uruguayxxi.gub.uy/uploads/informacion/79870b5679e4f9634944f6b8dacaoa8ee6c3d45df.pdf>

https://renovablesdeleste.com/uruguay-sigue-liderando-la-transicion-energetica-en-america-latina/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw5ImwBhBtEiwAFHDZx3FIRJhZgtAXXnn7zFkhhEcZS8jHx9dVpsT7tm92Ucsot1EyHE94z Ro CMYUQAvD BwE

2008 yılında Bakanlar Kurulu, Uruguay tarihinde ilk kez uzun vadeli bir vizyona sahip bir Enerji Politikasını onaylamıştır. Bu küresel strateji, ekonomik ve teknolojik unsurların yanı sıra çevresel, kültürel, etik ve sosyal unsurları da içeren çok boyutlu bir bakış açısına sahiptir. Böylece Uruguay, ulusal düzeyde geniş desteği olan uzun vadeli bir stratejiye sahip olmaya başlamış; aynı zamanda uluslararası düzeyde paradigmatik bir örnek haline gelmiştir.

Anılan politika dört ana stratejik eksene, kısa, orta ve uzun vadeli hedeflere ve hedeflere zamanında ulaşılmasını sağlayacak bir dizi eylem planına dayanmaktadır.

Stratejik eksenler, devletin enerji politikasını tasarlama ve yürütme rolünü, yenilenebilir enerjilere özel vurgu yapılarak enerji matrisinin çeşitlendirilmesini, enerji verimliliğinin teşvik edilmesi ile evrensel ve güvenli enerjinin dikkate alınmasını belirlemektedir.

Bu doğrultuda Uruguay, Latin Amerika'da yenilenebilir enerjilerin benimsenmesinde ön sıralarda yer almaya devam etmekte olup; ülkede üretilen elektrik enerjisinin %98'i yenilenebilir kaynaklardan sağlanmaktadır.

Bu başarı, son yıllarda rüzgar ve güneş enerjisine yapılan sürekli yatırımların sonucudur. Şu anda Uruguay'ın 2.000 megawatt (MW) rüzgar enerjisi ve 1.000 MW güneş enerjisi kurulu kapasitesi bulunmaktadır ve bu da toplam elektrik enerjisi üretim kapasitesinin %40'ını oluşturmaktadır.

Ayrıca Uruguay hükümeti, konut, ticari ve endüstriyel sektörler de dahil olmak üzere farklı sektörlerde yenilenebilir enerjiye yatırımı ve enerji verimliliğini teşvik etmek için kamu politikaları uygulamaktadır. Bunlar arasında güneş paneli kurulumu ve verimli ısıtma-soğutma sistemlerinin kullanımına yönelik vergi teşvikleri öne çıkmaktadır. Hedef, 2025 yılına kadar elektrik üretiminin %100'ünün yenilenebilir kaynaklardan sağlanmasıdır.²⁴

Hizmetler

Hizmetler sektörü kapsamında ticaret, konaklama, ulaşım ve iletişim, finans, bilgi teknolojileri ile diğer faaliyetlere ilişkin faaliyetler yer almaktadır. Biyoteknoloji, yazılım ve bilgi teknolojileri son yıllarda Uruguay'da oldukça büyüme gösteren faaliyetlerdir. Örneğin Uruguay, Latin Amerika'da kişi başına düşen en büyük yazılım ihracatçısı konumundadır.

---

²⁴ <https://www.eficienciaenergetica.gub.uy/politica-energetica>
<https://www.eficienciaenergetica.gub.uy/documents/20182/22528/Pol%C3%ADtica+Energ%C3%A9tica+2005-2030/841defd5-0b57-43fc-be56-94342af619a0>
<https://www.gub.uy/ministerio-industria-energia-mineria/energia>
<https://www.uruguayxi.gub.uy/uploads/informacion/79870b5679e4f9634944f6b8daca8ee6c3d45df.pdf>
https://renovablesdeleste.com/uruguay-sigue-liderando-la-transicion-energetica-en-america-latina/?gad_source=1&gclid=CjwKCAjw5ImwBhBtEiwAFHDZx3FIRJhZgtAXXnn7zFkHbEcZS8jHx9dVpsT7tm92Ucsot1EyHE94z Ro CMYUQAvD BwE

Biyoteknoloji alanında Uruguay'da araştırma yapan 80'den fazla laboratuvar ve merkez bulunmaktadır. Söz konusu faaliyet alanlarında nitelikli iş gücü mevcut olmakla birlikte; bunun yeterli olmadığı değerlendirilmektedir.

Turizm hizmetleri, Uruguay'da bir diğer önemli faaliyet alanı olup; çok fazla işgücü gerektirmektedir. Ayrıca; üretim, istihdam, kalkınma ve yatırımlar açısından çok önemli bir kaynaktır. Geleneksel olmayan hizmetler arasında ise; görsel-ışitsel prodüksiyon, bilgi teknolojileri, profesyonel danışmanlık, çağrı merkezi hizmetleri ön plana çıkmaktadır.

Uruguay, nitelikli, çok dil bilen iş gücüne sahip olması ve potansiyel pazarlar açısından stratejik bir konumda bulunması nedenleriyle dünyaya hizmet faaliyeti sunma konusunda büyük bir kapasiteye sahiptir. Ayrıca Uruguay, uluslararası şirketlere çeşitli iş platformlarında bir dizi avantaj sunmakta olduğundan bu durum ülkeyi Latin Amerika için ideal bir bölgesel merkez haline getirmektedir.

Uruguay'daki şirketler, Bölgesel Genel Merkez (HQ), Bölgesel Dağıtım Merkezleri (CRD) ve/veya Ticaret Merkezleri (hem ticaret hem de kaynak sağlama), Çoklu Görev Hizmet Merkezleri (CSC) ve Veri Merkezleri gibi merkezler aracılığıyla ticari faaliyetlerini merkezileştirmektedirler.

Uruguay'ın 2023'teki hizmet ihracatı toplam 6,21 milyar ABD doları olmuştur. Bu rakam, 2022'ye kıyasla yıllık %11'lik bir artışı temsil etmiştir. Hizmet ihracatı, 2023'te toplam ihracatın neredeyse %30'unu teşkil etmiştir.

Geleneksel hizmetlerin (turizm ve ulaşım) ihracatı, pandemi öncesi seviyeleri aşarak üst üste ikinci yıl büyüme kaydetti. Geleneksel olmayan hizmet ihracatı, 2023'te 2019'da kaydedilenlerden %20 daha yüksekti.

Hizmet ihracatı Uruguay ekonomisinin büyüyen bir parçasıdır. Turizm geleneksel olarak önemli bir ihracat geliri kaynağı olmuştur ve tahmin dönemi boyunca da öyle olmaya devam edecektir, ancak Arjantin'deki ve daha az ölçüde Brezilya'daki ekonomik döngülere karşı hassastır. Arjantin'de tahmin dönemi boyunca daha güçlü bir ekonomi, o ülkeden gelen turizmin artmasına hizmet edecek. Dijital altyapıya dayalı yeni hizmet sektörleri de güçlü bir şekilde büyüyecek. 5G'nin kullanıma sunulması ve Tannat deniz altı kablosunun işletilmesi gibi önemli yatırımlar, dünyanın geri kalanıyla bağlantıyı sağlamlaştıırıyor. Uruguay'ın serbest ticaret bölgeleri de yatırımcılar için cazip ve ilaç alanında önemli yatırımlar çekiyor.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Uruguay, Latin Amerika'da siyasi istikrar ve demokratik güç sıralamasında birinci sırada yer almaktadır. Bu, ülkenin şeffaf hükümet politikasına ve geniş ekonomik özgürlüğe dayanan güçlü demokratik geleneğini yansıtmaktadır. Pozitif yatırım ortamı ve ülkenin son yıllardaki iyi makroekonomik performansı sayesinde Uruguay kendisini yabancı yatırımcılar için güvenli bir destinasyon olarak konumlandırmıştır.

Ayrıca, stratejik konumu ve Latin Amerika'nın en önemli ekonomileriyle yaptığı uluslararası anlaşmalar, ülkenin bölgesel bir merkez olarak gelişmesine katkıda bulunmaktadır. Mercosur (Güney Ortak Pazarı) ve Meksika ile yapılan Serbest Ticaret Anlaşması; Uruguay'ın, GSYİH'nın %90'ını ve Latin Amerika'daki dış ticaret akışının %89'unu oluşturan 400 milyon kişilik bir pazara erişmesini mümkün kılmaktadır.

Temel, teknik ve üniversite eğitiminin yüksek kalitesi, Uruguaylı işçilerin yeni üretim süreçlerine ve teknolojilerine uyum sağlama esnekliği ve kolaylığı ile maaşların yüksek olması gibi çeşitli faktörlerin bir araya gelmesi sayesinde ülke yetenekli ve son derece rekabetçi bir insan kaynağına sahiptir.

Uruguay'ın, Latin Amerika'daki en düşük yoksulluk düzeyine ve en yüksek orta sınıf oranına sahip ülke olması; ülkeyi, çalışmak ve yatırım yapmak için öne çıkarmaktadır. Uruguay, bölgesel ve uluslararası dış pazara yönelik büyüyen bir projeksiyona sahip, küçük ve açık bir ekonomiye sahiptir. İhracat, yerel üretimin gelişmesinde çok önemli bir rol oynamaktadır. Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) içinde en büyük paya sahip sektör; ticaret, telekomünikasyon, finansal hizmetler, gayrimenkul ve diğer ticari faaliyetleri kapsayan hizmet sektörüdür.

Para Kullanımı

Uruguay pesosu, 1 Mart 1993'ten bu yana Uruguay Cumhuriyeti'nin resmi yasal para birimidir.

Yaz aylarında, küçük sahil kasabasındaki işletmeler dahi genellikle dolar ve diğer para birimlerini kabul etmektedirler. Ayrıca, daha büyük mağazalar ve süpermarketler genellikle dolar cinsinden ödemeleri kabul etmektedir. Otoyol geçiş ücretleri nakit olarak ve dolar ile Arjantin ve Brezilya para birimlerinin yanı sıra Uruguay pesosu cinsinden de ödenebilmektedir.

Uruguay'da son yıllarda geleneksel mekanizmalara (nakit çekme, kredi kartları ve çekler) kıyasla elektronik ödemelerin (transfer, otomatik ödeme, banka kartları, mobil ödeme, elektronik para, web kanalıyla ödemeler) kullanımında bir artış yaşanmıştır.²⁵

---

²⁵ <https://www.gub.uy/agencia-gobierno-electronico-sociedad-informacion-conocimiento/comunicacion/publicaciones/medios-pago>

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

Uruguay pasaportu, Uruguay dışındaki Uruguay Cumhuriyeti vatandaşlarının kimliğini ve uyruğunu belgeleyen, Ulusal Sivil Kimlik Müdürlüğü tarafından verilen, kamuya açık, kişisel, bireysel ve devredilemez nitelikte bir belgedir.

Tüm pasaportlar Uruguay Devletinin mülkiyetindedir. Tüm Uruguay vatandaşları, yasal sebeplerden dolayı veya adli kararla pasaporttan yoksun bırakılmadıkları sürece, normal pasaport alma hakkına sahiptir.

Pasaport Endeksi raporuna göre Uruguay pasaportu sahipleri vizeye ihtiyaç duymadan 150 ülkeyi ziyaret edebilmektedirler.

Uruguay vatandaşlarının pasaport alabilmesi için aşağıdaki şartları yerine getirmesi gerekir:

- 18 yaşından büyükler:

İyi durumda bulunan geçerli kimlik belgesi. Ulusal Teknik Polis Müdürlüğü tarafından verilen Adli Sicil Belgesi. Adli ehliyetli olduğu tespit edilen ve vesayet altına alınan kişinin, ebeveynlerden biri veya her ikisi tarafından da uygulanıyor olsa dahi, adli yetki belgesi ibraz etmesi gerekmektedir. Engelliliği açık olan ancak yetersizlik beyan edilmeyen kişilerin, kayıtlı bir engelliliklerinin olmadığını kanıtlamak için Ulusal Kişisel Eylemler Sicili, Yasaklar Bölümünden alınan sertifikayı ibraz etmeleri gerekmektedir.

- 18 yaş altındakiler:

Doğum belgesi. İyi durumda bulunan geçerli kimlik belgesi. Reşit olmayan kişi bekar ise ebeveynlerin açık izni ile geçerli bir kimlik belgesi. Reşit olmayan kişi evli ise otuz günden daha kısa bir süre önce verilmiş olan Evlilik Cüzdanını ibraz etmesi gerekmektedir.

Bazı kişilerin, uyruklarına göre, Uruguay'a giriş için önceden vize talep etmeleri gerekmektedir. Bu, ülkeye giriş için temel bir gerekliliktir ve Uruguay'da kalış süresine bakılmaksızın vize gereklidir.

Vize, Uruguay makamları tarafından pasaporta eklenen ve ülkeye girişi sağlayan bir belgedir. Yurt dışındaki Uruguay konsolosluklarında işlenmekte olup, yetkilendirmesi İçişleri Bakanlığı Ulusal Göçmenlik Müdürlüğüne bağlıdır.

Uruguay'a girişte vize gerekip gerekmediği hususunda Ulusal Göçmenlik Müdürlüğü'nün web sitesinde bulunan vize gerektiren ülkelerin güncel listesine bakılmasında fayda bulunmaktadır:

Uruguay vizesi alınması için gerekenler: ²⁶

- Kayıt formu.
- Davet mektubu veya otel rezervasyonu ve vize için mali yeterlilik.
- Uruguay'a varılmasından sonra en az 6 ay geçerliliği bulunan pasaport.
- 1 adet vesikalık fotoğraf.
- Seyahat rezervasyonu.

²⁶ <https://www.gub.uy/tramites/solicitud-pasaporte>
<https://www.passportindex.org/?country=uy>
<https://www.gub.uy/tramites/inicio-solicitud-visas>

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Uruguay'ın 5350 sayılı İş Kanunu sekiz saatlik çalışma gününü öngörmektedir. Bu genellikle bir saat ara ile sabah 9'dan akşam 5'e ya da 6'ya kadar sürmektedir.

Uruguay'ın 2025 yılındaki resmi tatilleri: ²⁷

- 1 Ocak - Yeni Yıl
- 6 Ocak - Üç Kral Günü
- 1 Mart - Cumhurbaşkanı'nın yetkiyi devretmesi. Beş yılda bir gerçekleşen çalışma dışı bir tatildir.
- 3 Mart - Karnaval Tatili (Bu tatil her yıl değişmektedir)
- 4 Mart - Karnaval Tatili (Bu tatil her yıl değişmektedir)
- 14-20 Nisan - Kutsal Hafta, Paskalya Haftası olarak da bilinir.
- 19 Nisan - 33 Doğulu'nun İnişi
- 1 Mayıs - İşçi Bayramı
- 19 Haziran - José Gervacio Artigas'ın doğumu
- 18 Temmuz - Anayasa Yemini
- 25 Ağustos - Bağımsızlık Bildirgesi
- 12 Ekim - Kolomb Günü
- 2 Kasım - Ölüler Günü
- 25 Aralık - Noel Günü

Yerel Saat

Uruguay saat dilimi GMT-3. Türkiye, Uruguay'dan altı saat ileridedir.

---

²⁷ <https://www.elpais.com.uy/informacion/servicios/los-feriados-que-tendra-uruguay-este-2025-fechas-no-laborables-carnaval-semana-santa-y-otros-dias-festivos>

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri²⁸

a. Şahıs Şirketi: Şahsen yönetilen bir şirkettir. Diğer ticari şirketlerle karşılaştırıldığında şahıs şirketi açmak için gerekli yasal prosedürler minimal düzeydedir ve gerçekleştirilmesi çok kolaydır. Aynı durum şirketin kapatılması için de geçerlidir. Yasal kısıtlamalar çok azdır. Sahibi isterse personel çalıştırabilir ancak zorunlu değildir.

Şirketin açılışı sırasında Vergi Genel Müdürlüğü (DGi) nezdinde detaylandırıldığı sürece birden fazla alanda şirketin faaliyette bulunabilmesi mümkün bulunmaktadır. Kuruluşu için asgari sermaye tutarına gerek bulunmamaktadır.

Bu tür şirketlerin bir dezavantajı, şirket sahibinin ortaya çıkan tüm mali ve hukuki yükümlülüklerden bizzat sorumlu olmasıdır. Uruguay'da serbest meslek erbabının şahsi sorumluluğu, şirketin borç ve yükümlülüklerine karşı sınırsızdır. Öte yandan Uruguay'da şahıs şirketi diğer ticari şirketlerden farklı olarak satılamaz ve mülkiyeti başka bir gerçek veya tüzel kişiye devredilemez. Sahibinin ölmesi halinde ise şirket hukuken yok olmaktadır.

b. Limited Şirket (SRL): Uruguay'daki limited şirketler, girişimin belirli bir sermaye ve birden fazla ortak gerektirdiği durumlarda en yaygın tercih edilen ticari şirketlerdir. SRL'nin önemli bir özelliği, ortakların sorumluluğunun sınırlı olmasıdır.

Ortakların başkalarına ve şirkete karşı, yöneticilerin ise tüm ortaklara ve şirketin kendisine karşı yükümlülükleri olduğu gibi, her durumda şirketle sözleşme yapan üçüncü kişilere karşı da sorumlulukları bulunmaktadır.

Vergi yükümlülükleri ise her durumda şirket tarafından gerçekleştirilecek faaliyete de bağlı olmaktadır.

Anılan şirket türünde, ortakların sorumluluğunda önemli bir sınırlama bulunmaktadır; bu da, iş düzeyinde ortakların kişisel bilgilerini önemli kılmaktadır.

Uruguay'da bir SRL'nin kuruluşu, halka açık limited şirketlerle karşılaştırıldığında daha düşük sermaye gerektirmektedir. Bir SRL için en az 2 ortak ve en fazla 50 ortak gerekir. Ortaklar, şirketi kendi adlarına yönetmesi için başka bir kuruluş atayabilmektedir. Ana sözleşmede aksi belirtilmediği sürece SRL'nin varlığı süresizdir.

c. Anonim Şirketler: Sermayesi paylara bölünmüş, ortakların sorumluluğu şirkete konulan sermaye ve taahhüt ettikleri paylarla sınırlı olan ticari şirkettir. Ortakların sorumluluğu sınırlıdır. Bu sadece şirkete konulan sermaye ile sınırlı olup, şirketin borçlarını kapatmak için ortaklar mal varlıklarını kullanmak zorunda değildirler. Ortaklar şirketin faaliyetleri ve sermaye artırımına ilişkin sorumluluktan muaftır. Ortaklar Uruguay vatandaşı veya yabancı olabilir. Ortağın yurt içinde veya yurt dışında ikamet etmesinin bir önemi bulunmamaktadır.

²⁸ <https://www.gub.uy/empresas>
<https://viviruruguay.com/tipos-de-empresas-en-uruguay/>

ç. Basitleştirilmiş Anonim Şirket (SAS): Uruguay'daki Basitleştirilmiş Anonim Şirket (SAS), esnekliği basitleştirilmiş bir yönetim süreciyle birleştiren girişimciler için modern bir seçeneği temsil etmektedir. Bu şirket türü küçük işletmeler için ideal olup çevik yönetime olanak tanımaktadır. Yapısında ve yönetiminde daha az kısıtlama olması gibi avantajlar sunsa da daha geleneksel yapılara göre kredi ve finansman açısından bazı sınırlamalarla karşılaşabilmektedir. SAS, gelişen ve dinamik işletmelerin ihtiyaçlarına iyi uyum göstermektedir.

Şirket Kurma Prosedürü

Uruguay yasaları, yeni bir tüzel kişilik düzenleme ve yabancı şirketin şube kurma olanağıyla birlikte dünyadaki mevcut tüm şirket türlerini bir araya getirmektedir. Yeni bir tüzel kişiliğin en sık kullanıldığı şirket türleri ise şunlardır: Anonim Şirketler ve Limited Şirketler.

Daha az kullanılan diğer şirket türleri ise adi ortaklıklar, komandit ortaklıklar (sınırlı ortaklıklar), emek ve sermaye ortaklıkları (sermaye ve sanayi ortaklıkları) ve fiili ortaklıklardır. Ayrıca kooperatifler, yabancı şubeler, konsorsiyumlar ve ekonomik çıkar grupları (İspanyolca kısaltmasıyla GIE's) ve bireysel teşebbüsler durumunda tek üyeli şirketler de kurulabilmektedir. Konsorsiyumlar ve tek üyeli şirketler hariç olmak üzere, bahsi geçen her şirket türünün ve GIE'lerin yasal statüye sahip olması gerekmektedir.

Bir Günde Şirket Kurulumu ²⁹

Başvurunun alınmasından yaklaşık 24 saat sonra bir anonim şirketin, limited şirketin (SA veya SRL) ya da tek üyeli şirketin kurulmasına ve tescil edilmesine olanak tanıyan, Uruguay devleti tarafından ekstra maliyet olmaksızın sağlanan şirket kurma hizmeti bulunmaktadır.

Şirket aracılığıyla bir günlük süreçteki açılış, Haziran 2017 tarihi itibarıyla ilgili kuruluşlar tarafından talep edilen ve hamiline yazılı şirketler için 2.384 ABD Doları, kayıtlı hisseli Şirketler için 1.808 ABD Doları ve Limited Şirketler için 234 ABD Doları şeklinde olan tutarlar dışında hiçbir ekstra maliyet getirmemektedir.

Başvuruyu göndermeden önce, başvuru sahibinin "Portal de la Empresa" web sitesinde (<https://www.gub.uy/empresas>) oturum açması ve sisteme kaydolması, önceden tanımlanmış bir listeden şirketi için bir isim seçmesi, bir banka hesabı açması, önceden onaylanmış sözleşme formlarının noterde düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu adımların tamamlanmasının ardından başvuru sahibinin bir gün içinde şirket ofislerinde bulunması ve bir saatlik yüz yüze görüşme işlemi gerçekleştirmesi gerekmektedir. Bu süreçten yaklaşık 24 saat sonra şirket faal bir şekilde kurulmuş olmaktadır.

Şube veya Temsilcilik Açmak İçin ³⁰

Yurt dışında kurulan herhangi bir şirket, ülkede münferit faaliyetlerde bulunabilir ve mahkemede bulunabilir; ancak kurumsal amacında belirtilen düzenli faaliyetleri yürütebilmek için Uruguay'da bir şirket kurması gerekmektedir.

²⁹ <https://www.gub.uy/agencia-gobierno-electronico-sociedad-informacion-conocimiento/tramites-y-servicios/servicios/empresa-dia>

³⁰ <https://viviruruguay.com/establecimiento-de-sucursal-en-uruguay/>

Yabancı şirket Uruguay'da bir şube kurmaya karar verdiğinde ise, bu şubeyi yönetecek veya temsil edecek kişi veya kişileri atamak zorundadır.

Şube veya temsilcilik açarken sunulması gereken belgeler ise şunlardır:

1. RNC: Genel Müdürlükçe şube kurulmasına ilişkin kararın onaylı ve tasdikli örnekleri.
2. DGI ve BPS: Başvuru Kayıt Formu ve noter onaylı güncelleme.
3. MTSS: Maaş bordrosu (personel alımı durumunda), BPS ve DGI'ya kayıt, Çalışma Kayıt Defteri.

Sigorta

Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Çalışma konusu, Uruguay'ın hukukun üstünlüğü ilkesinin temellerinden birini oluşturan ayrıntılı yasalarla düzenlenmektedir.

Yazılı iş sözleşmeleri Uruguay'da son yıllarda genişletilmiş bir uygulama haline gelmesine rağmen zorunlu değildir. Söz konusu sözleşmeler kalıcı veya geçici nitelikte olabilmektedir.

Birkaç adet ücret sabitleme mekanizması bulunmaktadır: her işçiyle iş sözleşmesinde bireysel müzakere, şirket ile sendikalar arasındaki toplu iş sözleşmelerinin yürütülmesi için ikili müzakere veya asgari ücretin belirlenmesinde hükümetin işçiler ve işverenlerle birlikte yer aldığı üçlü müzakere.

İşçi hakları, diğerlerinin yanı sıra, sınırlı çalışma saatlerini, izinleri, ücret takviyelerini ve tazminat ödemesini içermektedir.

Ayrıca çalışanların engellilik, yaşlılık, emeklilik, hastalık, iş kazası, analık, işsizlik ve ölüm risklerini kapsayan sosyal güvenlik ve sağlık sistemine kaydolmaları gerekmektedir.

Sosyal güvenlik, nakdi yardım ve hizmetlerden oluşmakta olup; belirtilen önlemler dizisi belirli risklere karşı koruma sağlamayı amaçlamaktadır. Güvenlik sistemi engellilik, yaşlılık, emeklilik, hastalık, iş kazaları, analık, işsizlik ve ölümle ilgili riskleri ve sosyal masrafları kapsamaktadır. Serbest Bölgelerde çalışan yabancı işçiler dışında anılan sisteme üyelik zorunludur. Ayrıca bazı yabancı işçiler, Uruguay'ın imzaladığı uluslararası anlaşmalar uyarınca sosyal güvenlik sisteminin dışında kalmayı tercih edebilmektedirler.

Uruguay'da Sosyal Güvenlik Sistemi; işçi, işveren ve devlet katkılarıyla finanse edilmektedir. Sistem şu anda çeşitli kamu kurumlarından oluşmaktadır. Bu kurumların başlıcaları; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Güvenlik İdaresi (İspanyolca kısaltmasıyla BPS) ve Sosyal Güvenlik Tasarruf Fonu (İspanyolca kısaltmasıyla AFAP)'dur.

Temel görevi sosyal refah hizmetlerini koordine etmek ve sosyal güvenliği sağlamak olan BPS, şirketler ve çalışanlar tarafından yapılan neredeyse tüm katkıları toplamaktan ve her üyenin çalışma kayıtlarını güncel tutmaktan sorumlu, özerk bir organdır.³¹

Bankacılık Mevzuatı

Uruguay finansal sistemi, ülkede konsolide olmuş 2 kamu bankası, 9 özel banka ve çok çeşitli bankacılık dışı kuruluşlardan oluşmaktadır. Bu kuruluşlar: finansal kurumlar, dış finansal kuruluşlar (offshore bankacılık), finansal aracılık kooperatifleri, önceki tasarruf grubu yönetim şirketleri, döviz büroları, kredi yönetim şirketleri, yurt dışında yerleşik finansal kuruluşların temsilcileri, kredi yönetimi şirketleri, finansal hizmetler, fon transferi şirketler ve son olarak yönetim, muhasebe veya veri işleme hizmetleri sağlayıcılarıdır.

Uruguay bankacılık sistemi, iyi düzenleme ve denetime sahip, istikrarlı ve şeffaf bir sistem olmasıyla karakterize edilmektedir. Hem serbest sermaye hareketliliğine hem de nitelikli bir kredi portföyüne sahip olan Uruguay bankacılık sisteminin yapısı dış şoklara karşı dayanıklı durumdadır.

Uruguay Merkez Bankası (BCU), Finansal Hizmetler Denetimi (SSF) aracılığıyla finans sektörünü düzenlemektedir. BCU, borçluların kredi geçmişine ilişkin finansal araçlar tarafından sağlanan bilgileri toplayan Kredi Risk Merkezi aracılığıyla sistemin şeffaflığını garanti altına almaktadır.

Uruguay'da faaliyet gösteren başlıca finans kuruluşları, ulusal ve uluslararası düzeyde yatırım yapılabilir seviyeye sahip olup; bu da, Uruguay finansal sisteminin gücünü yansıtmaktadır. Sistem küçük ancak tamamı yüksek ödeme gücü ve likidite oranlarına sahip bankacılık kuruluşundan oluşmaktadır.³²

Vizeler

Bazı kişilerin, uyruklarına göre, Uruguay'a giriş için önceden vize talep etmeleri gerekmektedir. Bu, ülkeye giriş için temel bir gerekliliktir ve Uruguay'da kalış süresine bakılmaksızın vize gereklidir. Her ülkenin gerekliliklerini kontrol etmek için izleyen bağlantı linkine bakılmasında fayda bulunmaktadır: (<https://www.gub.uy/ministerio-interior/comunicacion/publicaciones/reqimen-visas-admision>)

Uruguay için geçerli olan vize türleri şunlardır:³³

- Turizm Vizesi: Turistik gezi amacıyla ülkeye geçici olarak giriş yapmak isteyenler turist vizesine başvurabilirler.
- İş Vizesi: Uruguay'daki şirketler veya kamu kuruluşları ile ticari faaliyetlerde bulunmak veya yatırım veya ticaret amacıyla ülkeye girmek isteyenler iş vizesine başvurabilirler.
- Çalışma Vizesi: Uruguay'da bir faaliyeti yürütmek isteyenler çalışma vizesine başvurabilirler.

³¹ <https://www.bps.gub.uy/19382/banco-de-prevision-social.html>

³² <https://www.uruguayxxi.gub.uy/uploads/informacion/8b0ed9dbd0dcb01e5fac3585bec36b194565758f.pdf>

³³ <https://www.gub.uy/ministerio-relaciones-exteriores/comunicacion/publicaciones/visas-para-ingresar-uruguay>

- Öğrenim Vizesi: İlgili resmi kuruluşların etkinleştirdiği veya yetkilendirdiği kurumlarda resmi, hükümet veya değişim programlarında öğrenim görmek, burs veya staj yapmak isteyenler öğrenim vizesine başvurabilirler.
- Aile Yeniden Birleşimi Vizesi: Aile bireyleri ile yeniden bir araya gelmek isteyenler, 6 Ocak 2008 tarih ve 18.250 sayılı Kanununun 10'uncu maddesi uyarınca aile yeniden birleşimi vizesine başvurabilirler. Yeniden birleşme, daimi ikamet eden bir aile üyesiyle veya ikamet süreci devam ederken gerçekleştirilebilir.
- İnsani ve Acil Durum Vizesi: Uruguay'a girmek için geçerli ve usulüne uygun olarak onaylanmış bir nedeni olan kişiler ve yetkili makam tarafından izin verilen durumlar, insani ve acil durum vizesine başvurabilirler.
- Ulusal veya Uluslararası Kongre, Kongre ve Seminer Vizesi: Bu tür vize, Uruguay'da gerçekleştirilecek ulusal veya uluslararası kamu yararına olan etkinliklerin organizatörlerinden davet aldığını kanıtlayabilen kişiler tarafından talep edilebilir.

Kaynak: T.C. Buenos Aires Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği